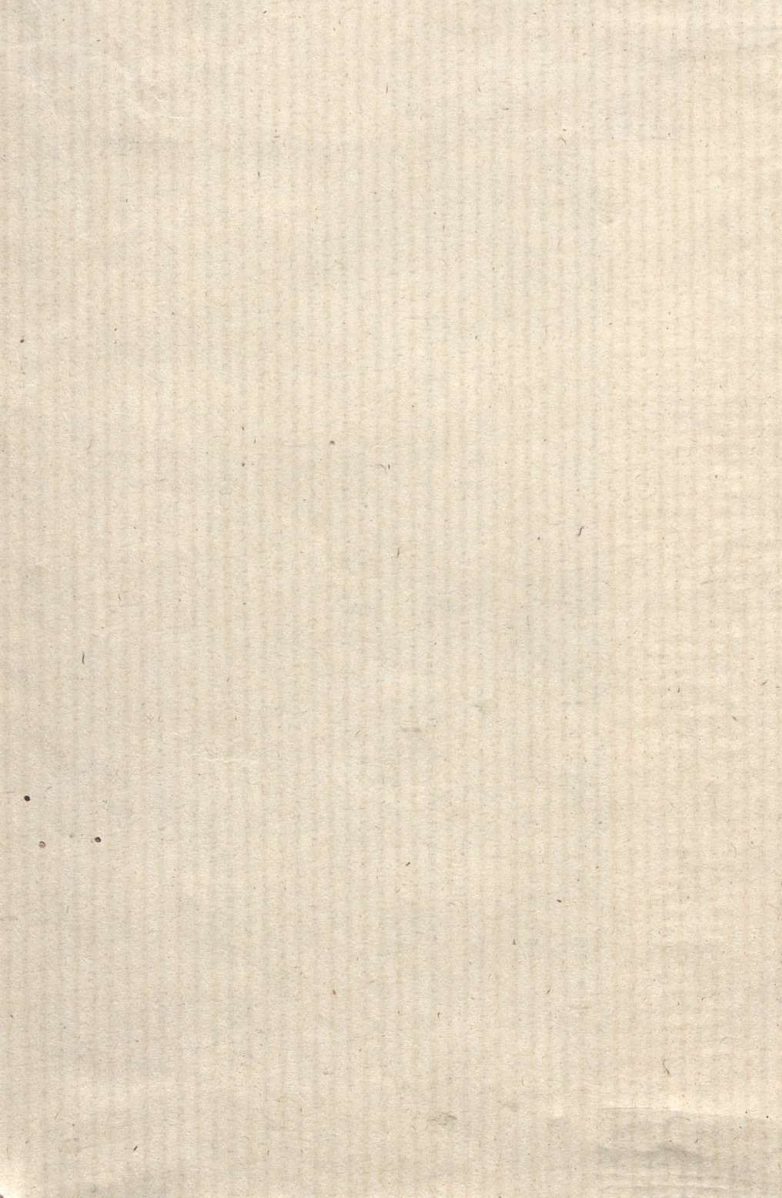
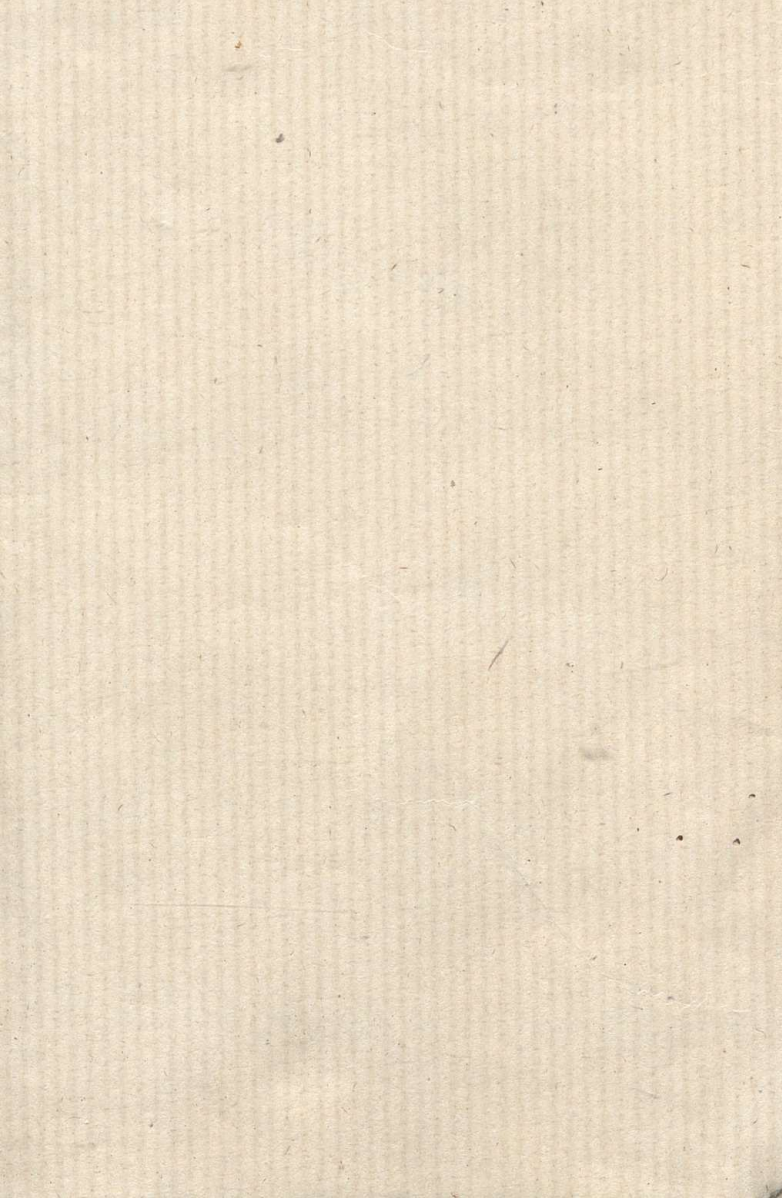

1368

ചിത്ര

105

(Malayalam)

Chitra

Drama

RABINDRANATH TAGORE

Translated by

K. RAMAKRISHNA PILLAI

First Published April 1961

Printed at

INDIA PRESS, KOTTAYAM

Price Re. 1.00

Copyright

K. Ramakrishna Pillai

Publishers:

**Sahitya Pravarthaka Co-operative
Society Ltd., Kottayam, Kerala State**

Sales Department:

NATIONAL BOOKSTALL

Kottayam Kerala State India

Published with the kind permission of
Messrs Macmillan & Co. Ltd., and
the Trustees of Rabindranath Tagore

ചിത്ര

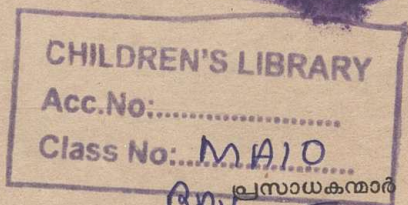
1368

34974

രവീന്ദ്രനാഥ ടാഗൂർ

വിവർത്തനം

മലയേഷ്യാ കെ. രാമകൃഷ്ണപിള്ള

പ്രസാധകന്മാർ
സാഹിത്യപ്രവർത്തക സഹകരണസംഘം

നാഷണൽ ബുക്ക് സ്റ്റാൾ

കോട്ടയം

വില ക. 1.00

മലയേഷ്യാ രാമകൃഷ്ണപിള്ളയുടെ

കൃതികൾ

ചന്ദ്രലേഖ

ചിത്ര

ലീലാശങ്കര

3424E

0124
7-102

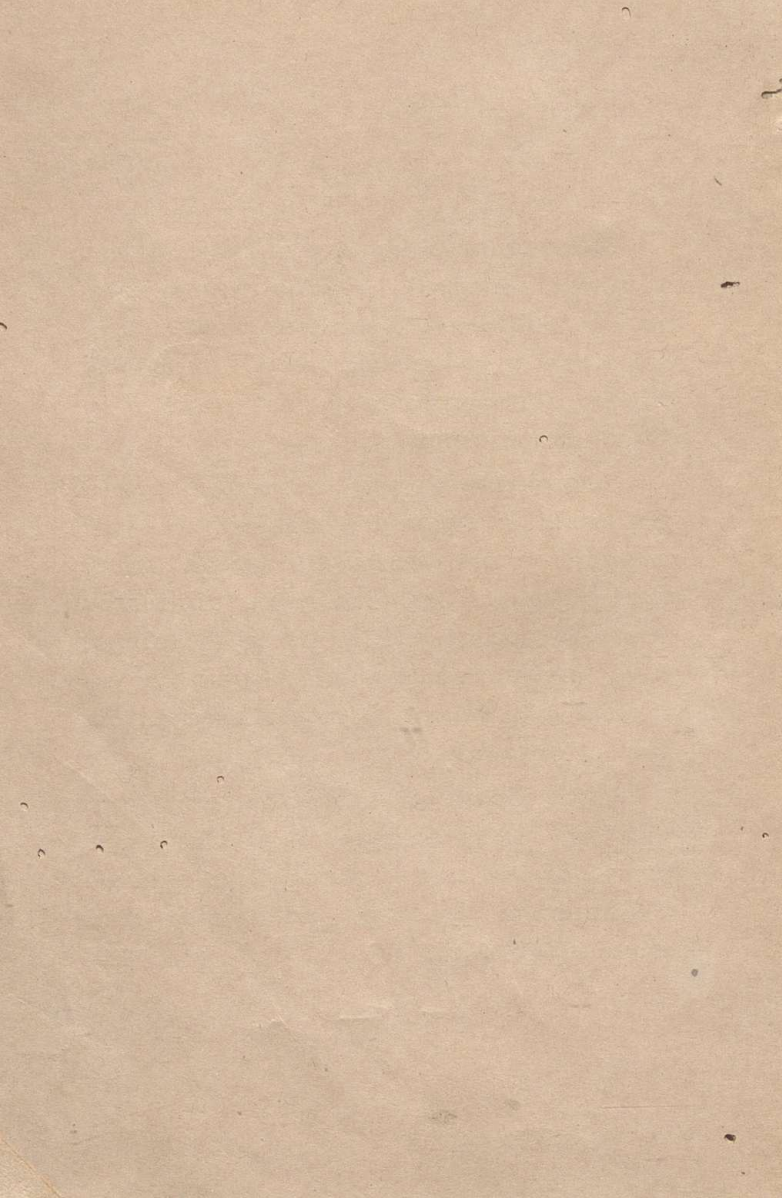
കുറിപ്പ്

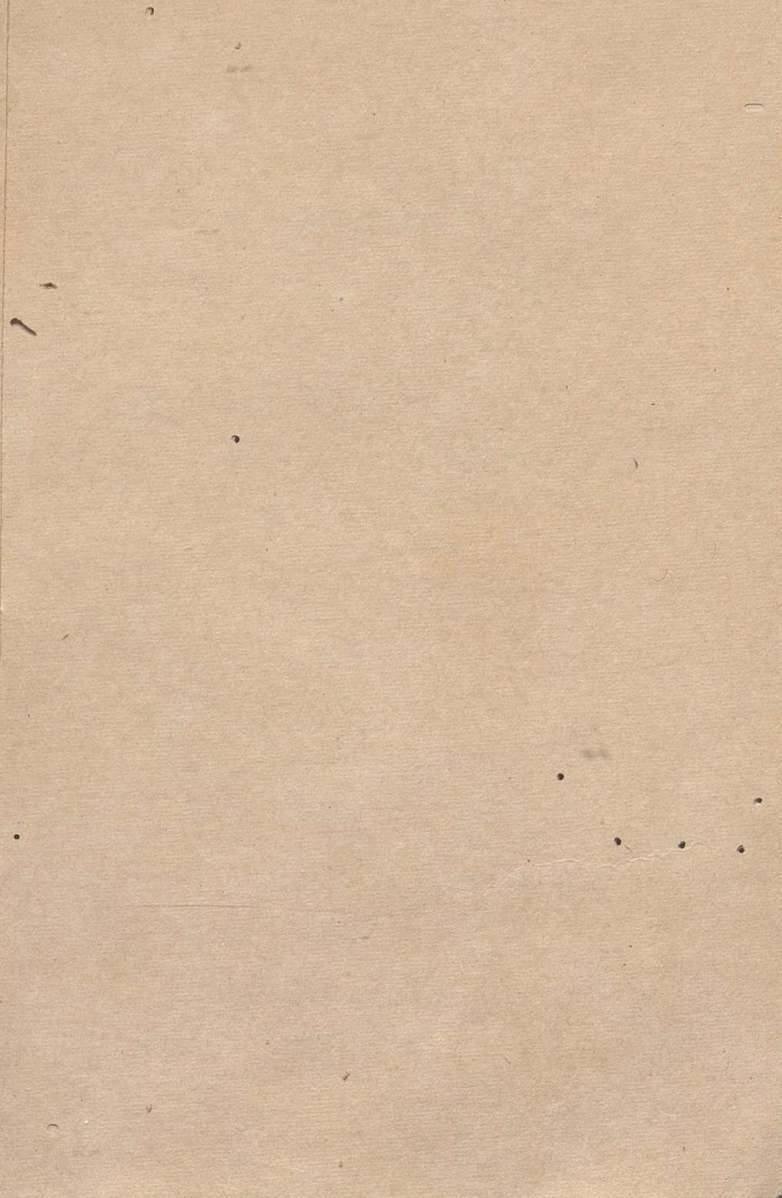
മഹാഭാരതത്തിലെ ഒരു കഥാംശത്തെ ഉപജീവിച്ചു മഹാകവി ടാഗൂർ ബംഗാളിയിൽ രചിച്ച 'ചിത്രാംഗദ' എന്ന ഗാനനാടകം അദ്ദേഹം തന്നെ ഇംഗ്ലീഷിലേയ്ക്കു തജ്ജമ ചെയ്തിട്ടുള്ളതിന്റെ മലയാളവിവർത്തനമാണ് ഞാൻ സഹൃദയസമക്ഷം അവതരിപ്പിക്കുന്നത്.

പദാനുപദതജ്ജമയ്ക്കു സാമാന്യേന ഞാൻ തുനിഞ്ഞിട്ടില്ല; ആശയങ്ങൾ കോട്ടംതട്ടാതെ മലയാളവൃത്തങ്ങളിൽ പ്രകാശിപ്പിക്കാനാണ് ഞാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുള്ളത്. ചിലേടത്തെല്ലാം വിവർത്തനം ഒട്ടൊക്കെ സ്വതന്ത്രമായിട്ടുണ്ട്; ഇംഗ്ലീഷിൽനിന്നുള്ള തജ്ജമയായതുകൊണ്ട് ആശയം വ്യക്തമാക്കാൻ ചിലേടത്തെല്ലാം അല്പം പരത്തിപ്പറയേണ്ടതായിട്ടും വന്നിട്ടുണ്ട്.

മൂലകൃതിയുടെ വികൃതമല്ലാത്ത ഒരു ഛായയെങ്കിലും ഇതിനു വരുത്തുവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നു സുഹൃത്തുക്കൾക്കു തോന്നിയാൽ എനിക്കു ചാരിതാർത്ഥ്യത്തിനു ധാരാളം അവകാശമുണ്ടെന്നു ഞാൻ കരുതുന്നു.

വിവർത്തകൻ

പാത്രങ്ങൾ

മദനൻ

വസന്തൻ

ചിത്ര: മണിപ്പൂർ രാജകുമാരി

അർജ്ജുനൻ

ഗ്രാമീണൻ

രംഗം ഒന്ന്

ചിത്രം:

സ്വാമി, നീയഞ്ചു പൂക്കളയേത്തും
കാമദേവത മന്ദഗനാനോ?

മദനൻ:

തെറ്റിയില്ല നിന്നാമം, ജഗത്തിൽ
വെറ്റിനാട്ടും മദനനത്രേ ഞാൻ.
സർഗ്ഗശക്തിയാം നാമ്പുവെന്തന്റെ-
യുൾക്കലത്തിലാദ്യം പിറന്നോൻ.
വേദനയു മസുലഭമാം സ-
മോദമൂർച്ഛയും പൊൻതുടരാക്കി,
ഭൂവിതികൽ ഞാനാണുപെൺകൾതന്റെ
ജീവിതങ്ങളെപ്പുതു ബന്ധിപ്പു.

ചിത്രം:

ഞാനറിയുമാ വേദനയെല്ലാം
ഞാനറിയുമാക്കട്ടം കരുക്കം.
ചാരവേ നിന്നരുളമവിടു-
ന്നാരുതാനോ? കനിഞ്ഞാതിയാലും.

വസന്തൻ:

ഞാനുതുകലരാജൻ വസന്തൻ
തേനലർക്കണയോന്നയിർത്തോഴൻ.
കൂർത്ത പല്ലുകൾ കാട്ടിയണയും
വാലുകവും മരണവും കൂടി,
കാമ്പെലിമ്പോളം ജീവലോകത്തെ
കാൻ കാൻ തകർത്തഴിച്ചേനെ,
നീളെ ഞാനവയെത്തുടന്നെത്തി
നാളിൽ നാളിൽ പൊരുതാതിരുന്നാൽ.
നിത്യതാരണ്യമാണു ഞാൻ, ഭൂവിൽ
സത്യമായ് നിലകൊള്ളും നവതപം.

ചിത്ര:

കമ്പിടന്നേൻ വസന്തരാജ്യത്തിൻ
തമ്പുരാനേ, നിൻ കാലുലടിയൻ.

മനേൻ:

എങ്കിലോ ന, നപരിചിതയാം
മങ്കയാളേ നീയാരോതിയാലും
മേറ്റുരതപശ്ചാത്ത്വവിധിയാൽ
വേദനകളിയാറും വ്രതത്താൽ
നവ്യതാരണ്യപ്പംകൊടിയെന്തി-
നിച്ചിധം നീ വർട്ടി വാട്ടുന്നു?
കോമളാംഗി, യീ ത്യാഗങ്ങളൊന്നും
പ്രേമപൂജയ്ക്കു ചേർന്നല്ലേതും.
കാമിതമെന്തു കൈവരാനോ നീ
കാണുവാൻ നേൻ ഞങ്ങളേ ബാലേ.

ചിത്ര:

ചിത്ര ഞാൻ, ശ്രീമണിപുര രാജ-
പുത്രി, വംശത്തിൻ സന്താനവല്ലി.
'അററുപോകായ് നിന്റെ വംശത്തി-
ലാൺപരമ്പരയെന്നാള'മെന്നായ്,
എൻ പിതാമഹന്നാർദ്രമനസ്സായ്
ശംഭുദേവനനുഗ്രഹമേകി.

എങ്കിലുമെന്റെ മാതൃഗർഭത്തിൽ
തങ്ങിനിന്നൊരൻ ജീവസ്ഫുലിംഗം,
ദേവകല്പനയേ ധിക്കരിച്ചും
ഭൂവിതിലൊരു പെണ്ണായ് പിറന്നു.
നാരിയെങ്കിലുമെൻ വൃക്കതിഭാവം
നേരിലത്രയ്ക്കു ജയമദമ്യം.

മദനൻ:

ഇന്നതിനൂലമല്ലി നീനപ്പൻ
നന്ദനനായ് വളർത്തുന്നു നിന്നെ;
രാജധർമ്മവുമാൺകൾക്കു ചേരും
ചാപവിദ്യയും നീയഭ്യസിച്ചു.

ചിത്ര:

നേരുതാ, നതാണീവിധം ഞാനും
പൂരുഷോചിതവേഷം ധരിപ്പൂ.
വിട്ടുപോന്നുഞാനന്തഃപുരത്തിൽ
പുഷ്പഭോഗസുഖലാലസയേ.
കരൾ കവരുവാൻ മങ്കമാർ വീശും
കൗശലമൊന്നുമെൻവശമില്ല.

ഞാൻ വലിച്ചു ധനുസ്സു കലയ്ക്കാൻ
 ഞാൻ ബലിഷ്ഠയാണെന്നിരുന്നാലും,
 ക്രമകാമ്യകലീലയാം നീല-
 നീരമിഴിക്കളി ഞാൻ പഠിച്ചീല.

മനേൻ:

വേണ്ടതിന്നു പഠിച്ചേതും താനേ
 വേണ്ടപോൽക്കുൻകൾ വേല നടത്തും.
 റഘുത്തിലേറോന്നറിഞ്ഞിടം നന്നായ്
 എത്ര കൃത്തതാബാണങ്ങളെന്നായ്.

ചിത്ര:

ഞാനൊരുനാൾ മൃഗയാവിനോദ-
 ലീനമാനസയായിത്തനിയേ,
 പൂണ്ണയാറ്റിന്റെ തീരത്തു ചേരും
 പൂത്തകാനനം തന്നിലണങ്ങേതൻ.
 വാജിയേ മരമൊന്നിൽത്തളച്ചു
 വാശിയോടൊരു മാനിനെത്തേടി,
 ഗുത്ഥപല്ലീതൃണതതി തിങ്ങും
 കുറിക്കാടിനകത്തു കടന്നേൻ.

ചിപ്പകൾ ചെടുകെട്ടിക്കുരുങ്ങി-
 ഞെല്പിരുണ്ടൊരാ കാട്ടിൻനടുവിൽ,
 ധ്രുവമായി വളഞ്ഞിഴഞ്ഞീട്-
 മുട്ടുപാതയിലൂടെ നടന്നേൻ.
 പച്ചിലകൾ ചീവീടിനൊലിയാൽ
 ചെങ്കുട്ടി മുഴങ്ങെച്ചിലയ്ക്കേ,
 ഓർത്തിരിയാതൊരുവനെക്കണ്ടേൻ
 മാർഗ്ഗമദ്ധ്യത്തിലാ വിജനത്തിൽ.

സൂക്ഷിക്കൊള്ളുകയാണയാർ വീണ-
 ശുഷ്കപത്രങ്ങൾ തീർത്ത വിരിപ്പിൽ.
 സ്ഫീതഗർഭമവനൊടു ചൊന്നേൻ
 പാതയിൽ നിന്നെഴുന്നേറ്റു മാറാൻ.
 ഇല്ലവെന്നൊരു കൂസ,ലവനെൻ
 ചൊല്ലു കൂട്ടാക്കിയേയില്ല തെല്ലും.
 നിന്ദപൂണ്ടവൻതന്നെ മെയ്യി-
 ലൊന്നു കത്തിനേൻ കൂർത്ത വിൽത്തുമ്പാൽ.
 ഭിന്നമാത്രയിൽ ചാടിയെണ്ണീറാൻ
 ഉന്നതർവനാജാനബാഹു,
 കെട്ട വെൺചാവൽകൂനയിൽനിന്നും
 പെട്ടുന്നാളുന തീജപാലപോലെ.

ബാലകോചിതമാമെൻ മുഖവും
 ഭാവവും ഹന്ത, കാൺകയാലാവാം,
 ചിന്നിമിന്നിയൊരു പരിഹാസ-
 മന്ദഹാസമവനുടെ ചുണ്ടിൽ.
 ഞാനൊരു പെൺകിടാവെന്നും, മൂന്നി-
 ലാണൊരുവൻ നിലകൊൾവിതെന്നും,
 ജീവിതത്തിലന്നാഭ്യമുണന്നെൻ
 ഭാവനയിലൊരു മിന്നൽ പാഞ്ഞു.

മരണം:

ഞാ വിശിഷ്ടമുഹൂർത്തം വരുമ്പോൾ
 ഭൂവി ലാണിനെപ്പെണ്ണിനേയും ഞാൻ,
 മുറ്റം തങ്ങളെത്താനറിഞ്ഞീടും
 മുഖ്യപാഠം പഠിപ്പിച്ചിടുന്നു.

ചിത്ര:

“താങ്കളാരോ?” ഭയാതൃഭുതലജ്ജാ-
താൻതചിത്തയായ് പോദിച്ചേൻ മന്ദം.
“അർജ്ജുനൻ ഞാ”നവനച്ചരിച്ചാൻ,
“വിശ്രുതകുരുവംശപ്രദീപം.”

കുന്തിദാനം മറന്നൊട്ടുനേരം
വെമ്പിനിന്ന ഞാൻ കൽപാവപോലെ.
അർജ്ജുനനോ, ഹാ, യെൻ മുഖപൂജാ-
വിഗ്രഹമോ ഞാൻ ദർശിച്ചു മുന്നിൽ?
അമ്മഹാൻ പന്തിരണ്ടുവർഷത്തേ
ബ്രഹ്മചര്യമഹാബ്രതംപൂണ്ടു്,
പുണ്യതീർത്ഥങ്ങളാടുവൻ പോയാ-
നെന്നു കേട്ടിരിപ്പൂണ്ടു ഞാൻ മുന്നേ.

അന്നരേന്ദ്രനെ യൊററയ്ക്കു വേഷ-
മൂന്നായ് ചെന്നു പോരിലെതിർക്കാൻ-
ചാപബാണപ്രയോഗത്തിലെൻ കൈ-
ച്ചാതുരിയൊന്നു കാട്ടിക്കൊടുക്കാൻ,
ആത്തുയരും തരുണാഭിലാഷം
പേർത്തുമെന്നെ തപരിപ്പിച്ചിരുന്നു.
മൃഗചിത്തമേ, യെങ്ങു പോയ് ഹാ, നിൻ
ഗ്രാസഗർവിതചിന്തകളിപ്പോൾ?
പൊൻകിനാക്കൾ പുണരുമെൻ പുത്തൻ-
യൗവനത്തേ പകരമായേകി,
അക്കഴൽക്കീഴിലുള്ള മണ്ണല്ലം
കൈക്കലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ,
ഹാ, വിലമതിക്കാനരുതാത്ത
ശേഖധിയായ് കരുതുമതു ഞാൻ.

ചിത്തതൻ നീർചുഴികളിൽ വീണ
 ഹന്ത, താണമുഴുകി ഞാൻ നില്ക്കേ,
 മാമരങ്ങൾക്കിടയിൽ നൊടിയിൽ
 പോയ് മറഞ്ഞാനൊരു മിന്നൽപോലെ.

എത്ര മൃഗം നീ പെണ്ണേ, യവനോ-
 ടൊറവാക്കുരിയാടിയില്ലല്ലോ.
 സ്വാഗതം ചെയ്തതില്ല നിന്തുരി-
 ലാഗതനാമതിമിയേ കഷ്ടം!
 മാപ്പിരന്നീല നീ; നിന്നവല്ലോ
 കാപ്പിരിയാം വനേചരിപോലെ.

... ..

വിന്നുഷസ്സിലെന്നാൺവേഷമെല്ലാം
 ഞാൻ മടിവിട്ടഴിച്ചുണ്ടു നീക്കി.
 കാഞ്ചിയും കൈവളയും ചിലമ്പും
 കാഞ്ചനപ്പട്ടുപ്പുമണിഞ്ഞേൻ,
 പറ്റിനിന്നു ചുരുങ്ങിവരുമെൻ
 ലജ്ജയിലപ്പതുവുടയെല്ലാം.
 പ'മ്പുഞാനീ വിപിനത്തിലെങ്ങും
 വെമ്പലാൻ വിജയനേത്തേടി,
 നീളെ നീളെ നടന്നേ,നൊടുകും
 നീലകണ്ഠന്റെ കോവിലിൽ കണ്ടേൻ.

മദനൻ:

ചിത്തജൻ ഞാ,നിതുവിയം ചേതോ-
 വൃത്തികൾതൻ രഹസ്യങ്ങളെല്ലാം
 നല്ലവണ്ണമറിയുന്നു, കണ്ടേ,
 ചൊല്ല ചൊല്ല നീ നിൻകഥാശേഷം.

ചിത്ര:

നിസ്രുപമെന്തു ഞാൻ ചൊന്നെന്നെ-
 മുത്തരമായ് ലഭിച്ചതെന്തെന്നും,
 വൃക്തമായെന്നിങ്കോമയില്ലിപ്പോൾ;
 ഒക്കെയോതുവാനാജ്ഞയിടല്ലേ.
 ലജ്ജയെന്നേലിടിത്തീപോൽ വീണു;
 ഭസ്മമാക്കിയില്ലെന്നെന്നാലും.
 അത്രമേലാണവേരറച്ചോൾ ഞാൻ
 അത്രമേൽ സ്ഥിരമെന്നന്തസ്സതപം.
 ഞാൻ മടങ്ങവേ കൂരമ്പുപോൽ വ-
 ന്നാഞ്ഞുകേറിയി വാക്കുകൾ കാതിൽ:
 “നിൻപതിയാവാൻ യോഗ്യനല്ലീ ഞാൻ,
 ബ്രഹ്മചർ്യവ്രതം പൂണ്ടിരിപ്പോൻ.”

അതുകൂടാതെ ഹാ, പുരുഷൻ വരിക്കും
 സർവ്വതചർ്യയാരറിയാത്തു.
 സന്തതോഗ്രതപസ്യയാൽ നീണ്ടാൾ
 സംഭരിച്ച മഹാധനമെല്ലാം
 മൂന്നമത്ര മഹഷിമാർ പെണ്ണിൻ
 പൊൻപദങ്ങളിൽ കാഴ്ചവെച്ചീല?
 ആ വിചിത്ര ചരിത്രങ്ങളെല്ലാം
 ദേവ, നീയറിഞ്ഞുള്ളവയല്ലോ.

എൻ ധനുസ്സു ഞാൻ രണ്ടായൊടിച്ചേൻ,
 അമ്പുകളരിതീയിൽക്കുരിച്ചേൻ
 ഞാൻവലിച്ചു തഴമ്പിയന്നുള്ളോ-
 രെൻ ബലിഷ്ഠദൃഢങ്ങളാം കൈകൾ,
 ഞാൻ വെറുപ്പാൻ നോക്കിനേ, നങ്ങ
 കാണതെന്റെ പരാജയമല്ലീ?

പരമേശ്വരമാകുമെൻ ബലവാത്തിൽ
 പാരം കൊണ്ടേൻ ഞാൻ പൊള്ളയാംഗവും.
 പ്രേമദേവതേ, നീയതു സർവ്വം
 പാഴ് മണലിലെറിഞ്ഞു കളഞ്ഞു.
 എന്റെ പരമേശ്വരപാതരിയെല്ലാം
 നിൻകഴൽകൾ മെതിച്ചുരച്ചല്ലോ.
 ഇന്നിയെന്നെ നിൻ പാറങ്ങളെല്ലാ-
 മൊന്നൊഴിയാതെയഭ്യസിപ്പിക്കൂ.
 ആയുധമററ കൈകൾക്കു നേർത്തുപോ-
 രാടുവാൻള്ള ശസ്ത്രം തരിക മേ.
 ഉൽപലബാണ, കമ്പിട്ടിരപ്പൻ ഞാൻ
 ഭൂബലക്കു ബലമാമതേകുക.

മദനൻ:

ബന്ധുവത്രേ നിനക്കു പൂവമ്പൻ
 ചിന്തിതം തവ കൈവരുത്തീടാൻ.
 വിശ്വപജിത്താം വിജയനത്താനേ
 നിശ്ചയമൊരടിമയെപ്പോലെ,
 നീവിധിക്കുന്ന ശിക്ഷയേൽക്കാൻ നിൻ
 കാൽവണങ്ങളുമാറാക്കുവൻ ബാലേ.

ചിത്ര:

മെല്ലെമെല്ലെന്നു പാതമറുത്തും
 കൊള്ള ചെയ്ക്കന്റെ കൈവശമാക്കാൻ,
 കാലമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ നിങ്ങൾതൻ-
 കാൽപിടിക്കാൻ വരാതിരുന്നേനേ.
 പോക്കളത്തിൽ ഞാൻ പാണ്ഡവൻ തന്റെ
 തേർതെളിക്കുവാൻ സാരഥിയാകും;

വേട്ടയിലവന്നുററ സഖിയായ്
 കാട്ടിലെങ്ങും ഞാൻ ചുറ്റിത്തിരിയും;
 രാവിൽ ഞാൻ തൽ പടകടീരത്തിൽ
 ഭാരപാലനായ് കാവൽ നിന്നീടും;
 സാധുലോകസംരക്ഷണംചെയ്യാൻ
 നീതിതന്നൊളി നീളെ മിന്നിക്കാൻ,
 ക്ഷാത്രധർമ്മമിമ്മട്ട പുലർത്താൻ
 പാർവ്വത ഞാൻ സഹായമായ് നില്ക്കും.
 നിശ്ചയമാ, യൊട്ടക്കുമൊരുനാൾ
 വിസ്തൃതസ്തേഹപുല്ലമാം കണ്ണാൽ
 മന്നവനെന്നെ നോക്കിപ്പറയും
 “നന്ന, കൊച്ചുയവാവിവനാരോ?
 മുൻപിറപ്പിലൊരിക്കലൊന്നൊന്നെ-
 നൻപെഴുമൊരു ഭാസനായ് വാണോൻ,
 പുണ്യകർമ്മഫലംപോലെയിമ്മ-
 ടെന്നെയിന്നുമനുഗമിച്ചെന്നോ?”
 തീവ്രനൈരാശ്യമേകാന്തത തൻ
 തീക്കടക്കയിൽ വെച്ചു വളർത്തി,
 രാത്രിതോറും ചുട്ടുചുട്ടെക്കണ്ണീർ
 വർത്തു വാർത്തു വളമതിന്നേകി.
 പൊള്ളപ്പുഞ്ചിരിയാൽ പകൽതോറും
 വെള്ളപ്പട്ടിട്ടതാകവേ മുടി,
 ആജനന വിധവയായ് വാഴാ-
 നാഗ്രഹിപ്പൊരു നാരിയല്ലീ ഞാൻ.
 കായ്ക്കും മുന്നമെന്നാശാപ്രസൂനം
 കാഞ്ഞു പൂഴിയിൽ വീഴിപ്പു നൂനം
 സ്വപിത തത്വം പ്രകടമായ് കാട്ടി
 സൗഹൃദഭാരപാത്രമായിടാൻ,

ജീവകാലം മുഴുവൻ കിണഞ്ഞെ
 ഭൂവിൽ മർത്യർക്കു സാധ്യമായ് തീരൂ.
 ഇങ്ങതിൻമൂലമാഗതയായ് ഞാൻ
 നിങ്ങൾതൻ കനിവത്ഥിച്ചിവണ്ണം.
 ദേവമന്ഥ, വിശ്വപജേതാവേ,
 ശ്രീവസന്ത, സുരഭിലമൃതേ,
 ഉന്മിഷ്ണവയഃപനമാക-
 മെന്നിളംമെയ്യിൽനിന്നെടുത്താലും
 നിന്ദ്യമാമീയനാകുങ്കതപം
 നിദ്യൈവൈവം കാട്ടുമനീതി.

ഓർത്തിരിയാതെയെൻഹൃദന്തത്തിൽ
 പൂത്തതാം പുതുപ്രേമം കണക്കേ,
 സുന്ദരസുലളിതമാം രൂപ-
 മെന്നടലിൽ വിടൻ വരാവൂ.
 ഒരനാളേയ്ക്കു നിക്കേകിയാലും
 വിശ്വപശ്യമഭ്യമസൗന്ദര്യം;
 ഒരനാളേയ്ക്കു താ, നതിൻശേഷം
 മറുനാൾകളെനിക്കു വിട്ടേക്കൂ.

മദനൻ:

തനപി, സംപ്രീതനാണു ഞാൻ നിന്നിൽ
 തന്നിടുന്നേനിതാ നിന്നഭീഷണം.

വസന്തൻ:

ഹൃസ്വമാമൊരനാളല്ല, നീണ്ടൊരു
 വത്സരത്തേക്കു നിന്മെയിലെങ്ങുമേ,
 പൂത്തുനില്ക്കും വസന്തപുഷ്പങ്ങൾതൻ
 പൂണ്ണശോഭാസുഷമകൾ ബാലികേ.

രംഗം രണ്ടു്

അർജ്ജുനൻ:

അക്കാട്ടുപൊയ്കക്കരയിൽ ഞാൻ കണ്ടതു
സത്യമോ ധാരാ കിനാവോ?
അഴകോലുമന്തിച്ചു കളിത്തന്നിൽ നീർ-
നിഴലുകൾ വായുന്നനേരം,
കട്ടിക്കരിമ്പൊയൽ തീർത്ത മരതക-
പ്പട്ടിലിരുന്നു വിജനേ,
പഴയകാലത്തിന്റെ ചിത്രങ്ങളോമ്മയി-
ലലസുമായ് ഞാൻ വരയ്ക്കുമ്പോൾ,
ഇടതുൻ പച്ചിലച്ചാത്തിനിരുളാണ്ട
യവനിക മന്ദമയ് നീക്കി,
ഒളിവിന്നുമൊരു കൊച്ചുമായാവിമോഹിനി
വെളിയിൽ വരുവതു കണ്ടേൻ.
നേരോ, കിനാവോ, നിനവോ ഞാൻ കണ്ടൊരാ-
ലാരുത പുത്ത പെൺരൂപം.

മങ്കക്കാടിയവൾ പൊയ്ക്കരയ്ക്കൊരു
പെൺകളിർക്കല്ലിനേൽ നിന്നു.
അമ്മുഴമുല്ലപ്പൂക്കാലിണ മെല്ലെ വ-
ന്നമ്മവച്ചീടുന്ന നേരം,
ഭ്രമാതിന്നുള്ള വുമാനന്ദമൂർച്ഛയാൽ
കോൾമയിർക്കൊണ്ടിരിക്കേണം.
താരെതിർ മെയ്തൊട്ടു പുൽകിയിളകിയ
നേരിയ പട്ടുഭൂലം,

1368

അകലുഷസമ്മോദമലതല്ലി വായുവി-
 ലലിയുന്നിതെന്നുമേ തോന്നി,
 ഉദയഗ്രംഗത്തെപ്പൊതിയും വെണ്മുടൽമ-
 ണ്ണതുകി മറയുന്നപോലെ
 തെളിനീരിൻ മിന്നുന്ന കണ്ണാടിയിൽ തന്റെ
 തലകുനിച്ചൊന്നവൾ നോക്കി

തൻ പ്രതിച്ഛായയിൽക്കണ്ടു തെല്ലിട
 വെമ്പിപ്പകച്ചവൾ നിന്നു.

പിമ്പവൾ പുഞ്ചിരിതുകി,യിടത്തുകൈ
 പിന്നോട്ടലസമായ് വീശി.

കാറണിക്കൂന്തലഴിച്ചു, നിലത്തു തൻ-
 കാൽക്കലിഴയുമാറിട്ടാൾ.

തുമ്പത്തുവെണ്മലർ മാറത്തുനിന്നു തൻ
 വെൺപട്ടുകഞ്ചുകം മാറി,

കുറതിത്തഴകിൽ കടഞ്ഞെടുത്തുള്ള തൻ
 കരവല്ലികൾ നോക്കിനിന്നാൾ.

ഉന്മിഷല്ലാളനലാലസയുൾത്തിങ്ങി-
 വിമുുന്നപോലവ കാണായ്.

വിടരം സുരഭില യൗവനവും പൂവ-
 ലുടലിൻ തുടുപ്പും മിനമിനപ്പും,

അവനമുശീർഷയായ് പ്രതുംഗം പാത്ത്വ-
 ഉവലേപാശ്ചത്യുങ്ങൾ പൂണ്ടാൾ,

പുലരിതന്നാഹ്വാനം കേട്ടൊരു വെൺതണ്ടാർ-
 പുതുമൊട്ടു പൊയ്ക്കതന്മധേ,

കണ്ണു തുറന്നു കുനിഞ്ഞുനോക്കീടുമ്പോൾ
 തൻ നിഴൽ കണ്ടെന്നപോലെ.

വെണ്ണുണ്ടിൽനിന്നും ചെറുതിടകൊണ്ടൊപ്പം-
പുഞ്ചിരി മാഞ്ഞു മറഞ്ഞു.

ശോകത്തിൻ കാർന്നിഴലാ നെടും കൺകളി-
ലാകെയിരുറുനിറം വീശി.

ചുട്ടനെടുവീർപ്പിട്ടു, പിന്നിലുലയുന്ന

ചുരുൾ കരിംകുന്തളം കെട്ടി,

മൂടുപടവും വലിച്ചിട്ടു തനപിയാൾ

കാട്ടുനടുവേ മറഞ്ഞാൾ,

അല്ലിന്നിരുളിലലിയുമഴകെഴു-

മന്തിമസന്ധ്യയേപ്പോലെ.

ആശതന്നഗ്രഹലോഭമിങ്ങെനി-

യ്ക്കാശു വിരിഞ്ഞതായ് തോന്നി,

ഭിന്നനിമഷത്തിലാ ഭീഷ്മികന്ദളം

മിന്നൽക്കൊടിപോൽ മറഞ്ഞു.

... ..

അല്ലല്ല, നോക്കട്ടെ, വാതിലിതുമെല്ലെ-
ത്തള്ളിത്തുറക്കുന്നതാരോ?

(തൂവതിയെപ്പോലെതന്നെ വസ്ത്രധാരണം ചെയ്ത
ചിത്ര പ്രവേശിക്കുന്നു.)

അത്തയ്യലാൾതന്നെയായിവ,ളാഹാ,യെൻ
റുണ്ടേ, പിടയാതിരിക്കൂ.

വിത്രസ്തയാകായ് വാനാലും ഞാനൊരു
ക്ഷത്രിയനാണു മനോജ്ഞ.

ചിത്ര:

സ്വാഗതം, കൈവണങ്ങുന്നേൻ, ഭാവനെന്നി-
ക്കാഗത്തുവാണു മഹാർത്ഥൻ.

ഭജനമിരിക്കയാണീ ശിവക്ഷേത്രത്തിൻ
വിജനത്തിൽ ഞാൻ ചിലനാളായ്.
അറിവില തെല്ലമവിടേയ്ക്കു ന്നാതിഥ്യ-
മടിമ ഞാൻ ചെയ്യേണ്ടതെന്നായ്.

അർജ്ജുനൻ:

നിൻ ദശനത്തേക്കാൾ മെച്ചമാമാതിഥ്യം
സുന്ദരി, വേറെതുവേണം!
അന്യഥാ ചിത്തേ നീ ചിന്തിക്കയില്ലെങ്കി-
ലൊന്നു ഞാൻ ചോദിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ചിത്ര:

അതിനെന്തേ ചോദിച്ചുകൊണ്ടാലും,

അർജ്ജുനൻ:

—ഏതുഗ—

വ്രതമൊന്നിനാലോ നീ ബാലേ,
ഈ വനഭൂവിലെക്കോവിലിലൊരയ്ക്ക
മേവുണ ബന്ദിയെപ്പോലെ,
നിൻ സ്വർഗ്യസുഷമയേ ലോകനേത്രങ്ങളിൽ-
നിന്നു മറച്ചുവെച്ചേവം.

ചിത്ര:

നാളേറെയായൊരു ഗ്രന്ഥാഭിലാഷം ഞാൻ
ലാളിച്ചു പോരുന്നു ഏത്തിൽ.
അനദിനം നേരുനേൻ ഗൗരീകമിതാവെ-
യതു വേഗം പൂത്തു ഫലിക്കാൻ.

അർജ്ജുനൻ:

ആശാനിദാനമുലകിന്ന നീ, നിന-
ക്കാശിപ്പാനെന്തുളള പിന്നെ? |
കതിരവൻ തന്നടയാദുത്തേച്ചെങ്കനൽ-
പ്പനീരയച്ചിയിൽ വീഴും
ഉദയാദ്രിതൊട്ടു ചരമാക്കുഭേശത്തി-
ന്നതിരോളം സഞ്ചരിച്ചോൻ ഞാൻ.
എന്തിനായ്, ആക്കായ് നീ തേടിത്തിരയുന്ന-
തെന്നു പറഞ്ഞാലും ഭേദം.
എന്നറിവെല്ലാം സമപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നേൻ
നിന്നന്തികത്തിലിതാ ഞാൻ.

ചിത്ര:

വിജ്ഞാനസിന്ധോ, ഞാൻ തേടുന്ന പുരുഷൻ
വിശ്വവിഖ്യാതിമാനത്രേ.

അർജ്ജുനൻ:

ആരായിരിക്കാമാ ഭാഗ്യവാൻ, ദേവർ-
മാരാധ്യനാമാ മനുഷ്യൻ?
അവനുടെ കീർത്തിക്കരുക്കിൽ നിന്മാനസ-
മടിമയായ് വീണുപോയല്ലോ.

ചിത്ര:

വീരാധിരാജ, നവനവിലോൽ കൃഷ്ണ-
രാജവംശോദിതനത്രേ.

അർജ്ജുനൻ:

പെണ്മണി, യിമ്മട്ടലുകികമായ നിൻ
നിമ്മായസൗന്ദര്യപൂരം,

അല്പമാം വ്യാജയശസ്സിന്റെ പീഠത്തി-
ലപ്പിച്ചിടായ്ക നീയേവം.
തടവെന്ത്യേ നാവീന്നു നാവിലേയ്ക്കായാളി-
പ്പടരുന്ന പൊയായ കീർത്തി.
ഉണ്ണിക്കുതിരോന്നുമുൻപായുഷസ്സിൽ
വെണ്മുടൽമഞ്ഞെന്നപോലെ,
ആരമ്മഹോന്നത രാജവംശേശദുവാം
വീരനരചാലുമാളേ.

ചിത്ര:

അന്യയശസ്സിലസൃതാലുവായല്ലോ
സന്യാസിവത്ത്, നിൻ പിതാ.
കേട്ടറിവില്ലേയുപകിൽ പെരും പുകൾ
നാട്ടും കുരുരാജവംശം.

അർജ്ജുനൻ:

കുരുരാജവംശമോ?

ചിത്ര:

ആരറിയാത്തത-
ക്ഷലഭീപമാകും മഹാനെ?

അർജ്ജുനൻ:

നിൻനാവിൽനിന്നേ ശ്രവിക്കട്ടെ ഞാനിന്നാ-
പുണ്യവാൻ തന്നുടെ നാമം.

ചിത്ര:

അർജ്ജുനകീർത്തിയാൽ വിശപത്തെ വെന്നെഴു-
മർജ്ജുനൻ, വില്ലാളിവീരൻ.

പലനാളാ, യമരതപമാണൊരാ നാമം ഞാൻ
ബഹുജന ജിഹ്വയിൽനിന്നും,
കൊതിപുണ്ടുതെട്ടുതെൻ കന്യാചിത്തത്തി-
ലതിഗ്രഹം സൂക്ഷിച്ചിരിപ്പൂ.

ഹന്ത, മഹർഷേ, ഭവാനു മുഖഭാവ-
മെന്തേ, പകരുന്നതേവം?
വഞ്ചിപ്പൊരു പുറംപൂച്ചാണോ നാമത്തേ-
യഞ്ചിതമാക്കുന്നതെന്നോ?
എങ്കിലുരച്ചാലു, മെൻ യുവമാനസ-
ത്തങ്കമണിപ്പെപ്പിന്നേരം,
മടിവിട്ടുട്ടു ഞാനാക്കുളരത്തത്തേ-
പ്പൊടിയിലേയ്ക്കൊതു വലിച്ചെറിയാം.

അർജ്ജുനൻ:

അവനുടെ വീര്യപ്രതാപപ്രഭാവങ്ങൾ,
അവനുടെ പേരും യശസ്സും,
നേരായിരിക്കട്ടെ, യല്ലായ് കിലവയെല്ലാം
തീരെക്കളവായിടട്ടെ,
കനിവറു തള്ളിക്കളയായ്ക്കവനേ നിൻ
മനത്തരിൽനിന്നു മനോജ്ഞേ.
നിൻ പാദതാരിലിതാ നിന്നടിമയായ്
കമ്പിട്ടിടുന്നു വിജയൻ.

ചിത്ര:

അവിടുന്നു വിജയനോ?

അർജ്ജുനൻ:

പ്രേമമൃഷിതനാ-
മതിമി ഞാൻ നിന്നുടെ മുൻപിൽ.

ചിത്ര:

പന്തിരണ്ടാണ്ടേയ്ക്കു ബ്രഹ്മചര്യം വരി-
ച്ചിറുതനയനാം പാത്ഥൻ
തീർത്ഥാടനം ചെയ്തയാണെന്നു ഞാൻകേട്ടു
വാർത്തയഥാത്ഥമാണോ?

അർജ്ജുനൻ:

പെണ്മണി, പാടേയലിച്ചുകളഞ്ഞു നീ-
യെൻ ബ്രഹ്മചര്യശപഥം,
ഇരവിൻ തിമിരവ്രതമൊരു മാത്രയി-
ലരുമപ്പുന്തിങ്കൾ കണക്കേ.

ചിത്ര:

എത്ര ലജ്ജാവഹം, സ്വയമേ വഞ്ചിക്കുവാ-
നെന്തു ഭവാനെന്നിൽക്കാണും?
പാൽവെണ്മയോലുമിപ്പാണികളിൽ, കരി-
നീലനീർക്കണ്ണിണതന്നിൽ,
ആരായ് വതാരെ ഭവാനീ വ്രതനിയു-
യാഹാ പരിത്യജിച്ചേവം?
ഉണ്മയിലുള്ളൊന്നെല്ലാങ്ങു തേടുന്ന-
തെന്നറിയുന്നു ഞാൻ നന്നായ്.
ഹാ, മാനവലോകം കീർത്തിക്കും നിന്മായ-
പ്രേമസ്വരൂപമിതാണോ?
പെണ്ണിനോടാണിന്നു തോന്നും ബഹുമതി-
തന്നഗ്രുകോടിയിതാണോ?
പരിണാമിയാകും പുറംപൂച്ചാമീ മെയ്യിൻ
തിരളൊളികണ്ടു മയങ്ങി,
അന്തമറയ്ക്കുതാമാത്മചൈതന്യത്തി-
ലന്ധനായല്ലോ, ഭവാനു ഹാ!

നീൻ വീര്യപരമകീർത്തിയെല്ലാം പൊളി-
യെന്നറിയുന്നു ഞാനിപ്പോൾ.

അർജ്ജുനൻ:

ഹാ,യെത്ര പൊള്ളയാണിരിക്കീർത്തി, നിസ്സാര-
മായതവിക്രമഗർവ്വം.

ആവിരായ് പോയി മറഞ്ഞല്ലോ സർവ്വവും
ഹാ വെറും സപ്തമെന്നോണം.

അനവദ്യതയിന്നു നീമാത്ര,മീമന്നി-
ന്നനപമസമ്പൽഖനീനീ;

വിവിധ ദാരിദ്ര്യങ്ങൾക്കെല്ലാമുരുകീ നീ
നിഖിലോദ്യമങ്ങൾക്കും ലക്ഷ്യം.

മറുണ്ടു നാരിമാ,രെന്നാലവർകളെ
മുറും പണിയാണറിവാൻ.

നീൻഹ്രസ്വദർശനമൊന്നിനാൽ പൂർണ്ണത-
യെന്നേക്കും കാണുന്നു ഹാ ഞാൻ.

മംഗലാകാരേ,യെൻ കൺകൾക്കു മുന്പൊറ-
മകു നീ മാത്രമുലകിൽ.

ചിത്ര:

ആഹന്ത, ഞാനല്ല ഞാനല്ലിതർജ്ജുന,
മോഹാന്ധനാകായ്കയെന്നിൽ.

അഞ്ചിതമാകുമീ മെയ്യാരു ദേവന്റെ
വഞ്ചനമാത്രമാണയ്യോ.

പോവുക, പോവുകെൻ വീരശിഖാമണേ,
പോവുക പോവുക വേഗം.

മായികവസ്ത്രവിലർപ്പിക്കയോ മഹ-
ത്തായ ഭവദീയചിത്തം.

പാത്ഥ, നീ പൊയ്യാമിവളോടനുരാഗ-
പ്രാത്ഥനചെയ്തായ്ക, പോകൂ.

രംഗം മൂന്ന്

ചിത്രം:

വഞ്ചനിക്കെൻ കമനനേ വെറും-
കയ്യുമായിട്ടയയ്ക്കുവാൻ.
ഏത്തിലാളിടമാശയാം ക്ഷയാ-
മുത്തിതന്റെ കരങ്ങുപോൽ,
ആഞ്ഞു കെട്ടിപ്പണയവാൻ നീള-
മാച്ചു കടക്കുണുകൾ,
പൊന്മലർമാസച്ചോപ്പ പൂശിയൊ-
രെന്നു വത്തിലുഴിയവേ,
ഉന്മിഷിതവികാരവൈദ്യതി
തന്മെയിലെങ്ങും പായവേ,
പൂഞ്ചിറകുകളിട്ടടിച്ചു തൻ-
പഞ്ജരം തകർത്തീടുവാൻ,
അത്തരണന്റെ ഏദം മുതി-
ന്നുദ്യമിപ്പതറിയവേ,
വയ്യ വഞ്ചൻ കമനനേ വെറും-
കയ്യുമായിട്ടയയ്ക്കുവാൻ.

(മദനനും വസന്തനും പ്രവേശിക്കുന്നു.)

ദേവ മന്ദഗ, യെന്തൊരഗ്നിയിൽ
വേവുമാറാക്കിയെന്നെ നീ.
ചുട്ടുനീറുമൊരുഗ്രമാം തങ്ക-
പ്പട്ടിലിടെന്നെ മുടി നീ.

ഞാനെറിയുന്നു, തൊട്ടതൊക്കെയും
താനെറിയുന്നു കൂടവേ.

മദനൻ:

എന്തു മുശേല, കഴിഞ്ഞ രാത്രിയിൽ
സംഭവിച്ചതു ചൊല്ലു നീ.

ചിത്ര:

നിറന്ന മധുമാസപ്പൂവിതരം നൂറായിരം
നിരന്നവീണങ്ങളോരു പച്ചപ്പൂൽ തുമെത്തയിൽ,
പാതമെന്നെഴുകിനേ വാഴ്ത്തിയോതിയതെല്ലാ-
മോത്തുകൊണ്ടന്തിച്ചോപ്പിൽ മയങ്ങിക്കിടന്ന ഞാൻ.
നീണ്ടൊരു പകലിൽ ഞാൻ സംഭരിച്ചതാ മലർ-
ത്തേൻതുള്ളിയൊന്നൊന്നായിച്ചവച്ചു നണഞ്ഞൻ-
[ഞാൻ.

മറവിക്കയത്തിലേയ്ക്കൊണ്ടുപോ, യെൻമുൻപേത്തേ-
പ്പിറവിപോലെ ഭൂതജീവിതകഥയെല്ലാം.
വനഭൂ മുരണ്ടൊരുമാ മുഖസ്തുതികളും
അനിയന്ത്രിതം മന്ത്രിക്കുന്ന മമ്മരങ്ങളും
കാതൾക്കൊണ്ടാനന്ദിപ്പാൻ, പാഞ്ഞൊടുമതി-
[ഹൃസ്വ-

കാലംതാനുള്ള കൊച്ചു പൂവാണു ഞാനെന്നോത്തേൻ.
സന്നതശിരസ്സായി, വാനത്തുനിന്നും കൺകൾ
മന്നിലേക്കാക്കി, ചില നാഴികകൊണ്ടാ പുഷ്പം,
ഖിന്നയായ് വിലപിക്കാതത്തിക്കാററടിക്കവേ
മണ്ണിൽ വാടിവീണടിഞ്ഞീടുവാനുള്ളൊന്നല്ലോ.
അമ്മട്ടിലൊടുങ്ങുന്നു മുൻപുപിൻപില്ലാത്തൊരു
സമ്പൂർണ്ണനിമിഷത്തിന്നോമനച്ചെറുകഥ.

വസന്തൻ:

ഒളി വായ്ച്ചു, നന്തമാമൊരു ജീവിതമൊറ്റ-
പ്പലരിക്കാലത്തിലേ വിടൻ വാടിപ്പോകാം.

മദനൻ:

ഹൃസ്വമാമൊരീരടിശ്ശീതകം തന്നിൽ വിശ്വ-
വശ്യമായ്ത്തിങ്ങുമന്തമില്ലാത്ത പൊരുൾപോലെ.

ചിത്ര:

തെക്കൻകാറ്റെന്നെപ്പൽകിയുറക്കി; മേലേ പൂത്ത-
നില്ക്കുന്ന മണം പാദം മുല്ലപ്പന്തലിൽനിന്നും,
മന്ദമന്ദമായ് പൊഴിഞ്ഞീടുകയായി മരന-
ചുംബനശതങ്ങളെൻ തളന്നോരംഗങ്ങളിൽ.

എൻ കരിക്കാർകൂന്തലിൽ, മാർത്തട്ടിൽ, കഴൽകളിൽ
തങ്ങുവാനോരോ പൂവും വീണു; ഞാനറങ്ങിപ്പോയ്.

അങ്ങനെ നിദ്രാലീനയായി ഞാൻ കിടക്കവേ-
യഞ്ചസായെന്മെയ്യിൽ തൊട്ടഴിയുന്നതായ്ത്തോന്നി,
നീട്ടിയ തീനാമ്പുപോൽ നിതരാം തൃഷ്ണിതമാം
നോട്ടങ്ങൾ; തെട്ടിപ്പിടഞ്ഞുണന്നേൻ പൊട്ടുന്നനെ.
നില്ക്കയാണെൻ മുന്നിലാ സന്യാസിവയ്ക്കൻ; മേക്കേ
ദിക്കിൽ ചേന്നൊരു ചന്ദ്രനിലകൾക്കിടയുടെ,
ദുബ്ബലമാമീ മെയ്യിൽ ദൈവികകലാശക്തി-
യർപ്പിച്ച സൗന്ദര്യത്തെയൊളിഞ്ഞുനോക്കീടുന്നു.
വാസന്തപുഷ്പങ്ങളിൽനിന്നുയന്നൊലിക്കുന്ന
വാർമണക്കൊഴുപ്പുണ്ടു മുർച്ഛിച്ച പരിസരം.
രാവിന്റെ നിശ്ശബ്ദതാശിബിരം ചിലയ്ക്കുന്ന
ചീവിടിൻ തുളച്ചേറുമൊച്ചയാൽ മുഖരമായ്.

തീരെ നിശ്ചലം തങ്ങി സരസ്സിൻ പരപ്പിന്മേൽ
 തീരവൃക്ഷങ്ങൾ നീട്ടം കൂററനാം നിഴലുകൾ.
 യോഗദണ്ഡമായ് നിന്നാ, നിളകാതുജപായത-
 ഭോവാ, നൊരു വനഭൂമംപോൽ പുരോഭവി.
 കണ്മിഴിച്ചുണരവേ യാഥാത്മ്യങ്ങളോടെല്ലാ-
 മെമ്മട്ടോ വിടവാങ്ങിപ്പോന്നേൻ ഞാനെന്നായ് തോന്നി.
 ആ നവനിമേഷത്തിൽ സ്വപ്നജാതയായിപ്പി
 ഞാനേതോ നിഴലിന്റെ നാട്ടിലെന്നാശങ്കിച്ചേൻ.
 അഴിഞ്ഞു നിറങ്ങുന്ന മെയ്യണിപ്പുഞ്ചേലപോ-
 ലിഴഞ്ഞുവീണു കാലുലേയ്ക്കുന്റെ നാണം പാടേ.
 “ഓമനേ, യെൻ പ്രേമപ്പൊൽ തിടമ്പേ, വന്നാലും നീ-”
 യീ മധുരാലാപമെൻ ചെകിട്ടിൽ തേൻ പെയ്തപ്പോൾ,
 വിസ്തൃതമാമെൻ പൂർവ്വജന്മങ്ങളെല്ലാമൊന്നി-
 ചുക്കണം തദാഹ്വാനം ചെവി ക്കൊള്ളുവാൻ ചെമ്പി.
 ചൊന്നേൻ ഞാനിരുകയും നീട്ടിക്കൊണ്ടു ഭ്രമത്തോ-
 “ടെന്നേ, യെൻ സർവ്വസ്വവും സ്വീകരിച്ചാലും നാഥ.”
 അമ്പിളി മരച്ചാത്തിനപ്പുറമസ്തം തേടി-
 യന്ധകാരത്തിൻ തിരശ്ശീല വീണെങ്ങും മുടി.
 ജീവിതമരണങ്ങൾ, സ്ഥലകാലങ്ങൾ, ഭൂത-
 ഭാവികൾ, സുഖദുഃഖം, സ്വർഗ്ഗഭൂമികളെല്ലാം
 തീരെ ദുഃസഹമാമൊരാൻ നന്ദവിമർശ്ശതൻ
 തീരത്തിലൊന്നായ് ചേൻ ലയിച്ച മാത്രയ്ക്കുള്ളിൽ.

... ..

പുലരിക്കുന്നിടത്തിൻ കിഴക്കു മുളയ്ക്കുവേ,
 പറവക്കൂട്ടം കാട്ടിൽ ചിലയ്ക്കാൻ തുടങ്ങവേ,
 കിടന്ന മലരണിപ്പൽ വീരിപ്പിന്മേലുണ-
 നിടംകൈ നിലത്തു നീയെഴുന്നേറ്റിരുന്നേൻ ഞാൻ.

1368

ചുണ്ടിലവൃത്തസ്തേരം പൂണ്ടറങ്ങുന്ന പാത്മ-
 നന്തിക, തുഷ്ണിയിലെ പൂന്തികൾപൊളിപോലെ.
 ആ തെളിനെററിക്കുമേലുഷ്ണ ചെങ്കുങ്കമം
 ചാത്തി, ഞാൻ ദീർഘശ്വാസംവിട്ടുകൊണ്ടെഴുന്നേറ്റേൻ.
 അമ്മുഖത്തിളം വെയിലേശായ് വാ, നിലച്ചാത്തു
 തിങ്ങിയ ലതകളാൽ തിരശ്ശീല ഞാൻ തുക്കി.
 ചുറ്റിലും കണ്ണോടിപ്പേൻ, ഭൂതചമൊരുതെല്ലും
 മാറാമെന്നിയേ കിടക്കുന്നുണ്ടു പണ്ടേപ്പോലെ.
 എമ്മട്ടാണൊരുനാൾമുമ്പീയിവളിരുന്നതെ-
 ന്നുമായിൽ സ്മരിക്കെഞാൻ വെമ്പലാൽ പകച്ചുപോയ്.
 ഓടിനേൻ, ചേമന്തിപ്പൊൻപൂവുകൾ വിരിച്ചുള്ളൊ-
 രുടപാതയിലൂടെയോടിനേൻ ബഹുദൂരം;
 സ്വപ്നമാം നിഴൽകണ്ടു നിതരാം ഭയംപൂണ്ടു
 പിന്തിരിഞ്ഞോടിപ്പോകും മൃഗശാബകംപോലെ.
 കാട്ടിലൊരേകാന്തമാം മുക്കിൽ പോയിരുന്നു ഞാൻ
 പൂട്ടിനേൻ കൺകൾ, മുഖം മൂടിനേൻ കരങ്ങളാൽ.
 കരയാൻകൊതിച്ചു ഞാൻ വളരെക്കിണഞ്ഞിട്ടും
 ഒരു തുള്ളിയും കണ്ണീർ വന്നീല മിഴികളിൽ.

മദനൻ:

നീ കഷ്ടമെന്തേ ചൊൽവൂ മർത്യബാലികേ, നാക-
 ലോകത്തിൻ കലവറപ്പട്ടിൽനിന്നിതുവിധം,
 തുമണം തുളുമ്പുന്ന പീയൂഷം കവന്റെരു
 രാവിന്റെ ചഷകത്തിൽ വക്കോളം പകർന്നു ഞാൻ
 നിൻകയ്യിൽ വെച്ചേന്തററിക്കുടിപ്പാ, നെന്നിട്ടുമീ-
 ടുകടക്കുരച്ചിലോ പിന്നെയും കേൾക്കുന്നു ഹാ!

ചിത്ര: (ഉൽക്കടവ്യഥയോടുകൂടി)

ആരു ഹാ നകൻതാ മാദകദിവ്യാസവം;
തീരെ വഞ്ചിതയായിപ്പോയി ഞാനെൻ ഭാഗ്യത്താൽ.
ജീവിതാഭിലാഷത്തിൻ ദുർലഭഫലോദയം
ദീപിതപ്രേമത്തിന്റെ പ്രഥമസമാഗമം,
എൻനേർക്കു നീട്ടിത്തന്നിട്ടുത്ത നിമിഷത്തിൽ-
തന്നെയായതു തട്ടിപ്പറിച്ചുകുത്തല്ലോ.
ഹാ,യിരവലാമന്റെ സൗന്ദര്യപൂരം മേനി-
യാകവേ മുടിപ്പൊതിഞ്ഞുളളാരീ വെറും വ്യാജം,
മലൻ ചിടനോരു പൂവിൽനിന്നടൻതിൻ
ലലങ്ങു പൊഴിയുംപോലുൻ വീണിടം വേഗം.
അമ്മട്ട തകൻപോം ഹൃദയമിനിപ്പിയ്ക്ക-
മസ്തമാഗമത്തിന്റെയേകസ്താരകംപോലും
അഴകിൻധനം പൊയ്ക്കോയ് നാണിക്കുമപ്പാവം പെ-
ണ്ണഴുതും കണ്ണീർപെയ്യും കഴിക്കും തൻ നാളെല്ലാം.
പ്രേമസമ്മാനങ്ങളെ, ഹൃദയം ദാഹംകോലു-
മോമൽ ചുംബനങ്ങളെക്കവരും പിശാചിപോൽ,
ചാരവേ പറ്റിക്കൂടിനില്ക്കുന്ന ശാപാഹ്മരീ-
പ്പാരുവാം വേഷം കാമദേവ നിൻ പരിഹാസം.

മദനൻ:

കഷ്ടമേ കഷ്ട,മെത്രനിഷ്ഫലമായ് പോയി നി-
ന്നൊര രാത്രി ഹാ,യിൻപത്തഴുപ്പിൻ കളിത്തോണി,
വന്ന നിൻ കാഴ്ചപ്പാടിൽ, അതിനെക്കല്ലോലങ്ങ-
ളെന്നിട്ടും കരയ്ക്കുടുത്തീടുവാൻ വിട്ടില്ലല്ലോ.

ചിത്ര:

സപത്നമെന്നടുത്തേത്തീ, പിടിക്കാനായിട്ടാഞ്ഞെൻ
കൈയ്ക്കലായില്ലെന്നതേ തെല്ലിട ഞാനോർത്തില.

കാലത്തെൻ കിനാക്കളിൽനിന്നു ഞാനുണരവേ
ലോലമാമെൻമെയ്യെയെൻ പ്രതിയോഗിയായ് കണ്ടേൻ
അഴകായ് ദിനംതോറുമണിയിച്ചൊരുക്കി ഞാ-
നവളെയയയ്ക്കേണം കാമുകസവിധത്തിൽ
കാണണമവളെത്താൻ ചുംബനാദിയാലവൻ
പ്രീണനം ചെയ്യുന്നതീവേല ഞാൻ വെറുക്കുന്നു.
ദേവ, മന്മഥ, ദയാവാരിധേ, ഭവാൻ തന്നൊ-
രീ വരം, കഴൽകൂപ്പാം, തിരിച്ചിങ്ങെടുത്താലും.

മദനൻ:

മാനിനി, ഞാനാ വരം തിരിച്ചിങ്ങെടുത്തിട്ടിൽ
കാമുകനുടെ മുന്നിലെമ്മട്ട നിന്നീടും നീ,
ആനന്ദത്തൊട്ടു മദ്യം പതഞ്ഞു നരചിത്തം
പാനഭാജനം ചുണ്ടോടടുപ്പിച്ചുടൻതന്നെ,
ആദ്യത്തെയാരു കവിളിറക്കുമുൻപേ തട്ടി-
നീക്കിയാലതു തീരെ നിർദ്വയമാകില്ലല്ലീ?
എത്രമേലമർഷംകൊണ്ടീടുകില്ലവൻ നിന്മേൽ
എത്രമേൽ പരിതപിക്കില്ല നീ മുശേഷ, പിന്നെ.

ചിത്ര:

ഇപ്പൊയ്യേക്കാളും ഭേദമാണതു; വേഷം മാററി-
യർപ്പിക്കുമവന്നായ് ഞാനുണയിലുള്ളൊരെന്നെ
വെറുപ്പാൻവന്നെന്നെ തളളിനീക്കിയെൻ ഹൃത്താ-
രുച്ചാൽ പൊരുത്തിടും ഞാനതും നിശ്ശബ്ദമായ്.

വസന്തൻ:

പൂക്കാലം പൊലിയുമ്പോൾ, ശരഭാഗമമായി
കേൾക്ക നീ ഫലോദയത്തിന്റെ വെററിയാണപ്പോൾ.

മുട്ടുണ്ടു മതിവന്ന നിന്മെയ്യിൻ പനീർപുഷ്പം
വാടിവീണടിയുന്ന കാലമെത്തീടും താനേ.

അന്ന നിൻ പ്രിയൻ പാത്ഥൻ കൈക്കൊള്ളു മല്ലോ നീ-
നിന്നെഴും ഫലവത്തായ നിൻ യാഥാത്ഥ്യത്തെ. [ണ്ടു-
ബാലികേ, കേട്ടാലും നീയെന്നപദേശം, നിന്റെ
മാദകോത്സവത്തിനായ് പോയാലും, പോയാലും, നീ.

രംഗം നാല്

ചിത്രം:

എന്തിനെൻ പോരാളിവിര, യിമ്മ-
ട്ടെന്നെ നീ സൂക്ഷിച്ചു നോക്കിടുന്നു?

അർജ്ജുനൻ:

നോക്കിയിരിക്കയാണമ്മാല നീ
കോത്തുപിന്നുന്നതെൻ കൊച്ചുറാണി.
അഴക, മിരട്ടപിറന്ന തൻറ
സഹജാതയായ ചതുരതയും
ചുവടുവച്ചാടിക്കളിക്കുന്നു നിൻ
തുടുപനീർപൂവിരൽത്തുമ്പുതോറും.
ചിന്തിപ്പൂ ഞാനതു നോക്കിനോക്കി.

ചിത്രം:

ചിന്തിപ്പുതെന്താണെന്നാതുപത്രൻ?

അർജ്ജുനൻ:

പരദേശവാസത്തിൽ ഞാൻ കഴിക്കും
പലപലനാൾകൾകൊണ്ടീവിധം നീ,
അതിലാലുമഞ്ജുളസ്സർമോട-
മഴിയാത്ത മാലയൊന്നാരവിപ്പൂ.
മകുടമായ് ചൂടുമതു ശിരസ്സിൽ
ഗൃഹമണയുമ്പൊൾ ഞാനെന്നുമോർപ്പൂ.

ചിത്രം:

ഗൃഹമണയുമ്പൊഴോ, നമ്മുടെയീ
പ്രണയം ഗൃഹോചിതമായതല്ല.

അർജ്ജുനൻ:

അല്ലാതെ പിന്നെയോ? പ്രാണനാഥേ!

ചിത്ര:

ചൊല്ലായ്ക്കേക്കുറിച്ചൊന്നുമില്ലാ
 ആനയിച്ചീടു ഗുഹത്തിലേക്കായ്
 ഹാ, ചിരസ്ഥായിയായുള്ളതിനേ.
 കാട്ടുപുഷ്പത്തേയതു പിറന്ന
 കാട്ടിലേ വിട്ടിട്ടു പോവൂ ഞായം.
 വാടിപ്പുതിക്കുമിലകളോടും,
 മൂടിക്കൊഴിയും മലർകളോടും,
 ഒന്നുചേർന്നപ്പാവമീവനത്തിൻ
 മണ്ണിലലിഞ്ഞു മറഞ്ഞിടട്ടെ.
 ചത്തടിയട്ടെയതു പകലി-
 നന്നു മനത്തോടെ ശാന്തമായി.
 കൊണ്ടുപോകായ്ക്കൂ രാജധാനി-
 മണ്ഡപത്തിങ്കലേയ്ക്കു പ്രഭോ, നീ.
 അങ്ങു കരിങ്കല്പണിത്തറയി-
 ലാഞ്ഞു വലിച്ചെറിയുന്നതിനായ്.
 ചാടിമറഞ്ഞു മറന്നുപോകും
 വസ്തുവോടില്ലതിന്നുപു തെല്ലും.

അർജ്ജുനൻ:

അമ്മട്ടിലുള്ളതു മാത്രമാണോ
 നമ്മുടേതാകുമീ പ്രേമബന്ധം?

ചിത്ര:

നിശ്ചയം, മാറെറാന്നമല്ലെന്നാലും
 പശ്ചാത്തപിക്കുവതെന്തിനു നാം?

വിശ്രമവേളയ്ക്കായുള്ള തെനി-
 നപ്പുറമങ്ങോട്ടു നീണ്ടുപോണം?
 ആനന്ദമെന്നതു നിഷ്കൃമിക്കാ-
 നായുള്ള മാർഗ്ഗമടഞ്ഞപോതും,
 ജീവിതരംഗത്തിലാടിനിന്നാ-
 ലാതക്കുമായതു മാറുമല്ലോ.
 അമ്മോദവായ്ക്കു നിലയ്ക്കു വോളം
 സ്വപ്നമാക്കീടുക നീയതിനേം
 നിൻ പ്രഭാതത്തിൻ നവാഭിലാഷം
 സ്വാഭാദിച്ചുള്ളതിലേറെയൊന്നും,
 ഹന്ത, ലഭിക്കാൻ ശരിക്കായ്ക്കു നി-
 ന്നന്തിമസന്ധ്യതൻ പൂണ്ണതൃപ്തി.
 നോക്കു പകലിൻ വിളക്കുണഞ്ഞു;
 ചേർക്കു കഴുത്തിലീ പുഷ്പമാലയും.
 മോഹവിവശയീ ഭാസി, യെന്നെയ്
 ബാഹുലതകളാൽ പുൽകിയാലും.
 നമ്മുടെ ചുണ്ടുകൾ തേൻചുവയ്ക്കും
 ചുംബനമൊന്നിൽ സമ്മേളിക്കുമ്പോൾ.
 മാഞ്ഞുപോകട്ടെയതൃപ്തികൂട്ടം
 കാഞ്ഞ കലഹങ്ങൾ നിഷ്പലങ്ങൾ.

അർജ്ജുനൻ:

ഓമനേ, കേൾക്കുകകലെയുള്ള
 ഗ്രാമദേവാലയം തന്നിൽനിന്നും,
 നിശ്ചലം മിണ്ടാതെ നിന്നിടുന്ന
 പച്ചമരങ്ങൾക്കിടയിലൂടെ,
 മന്ദമായ് ചോന്നുവരുന്നു മങ്ങ-
 മന്തിവാനത്തു മണിമുഴക്കം!

രംഗം അഞ്ച്

വസന്തൻ:

നന്നെത്തളൻ വലഞ്ഞുപോയ് ഞാൻ; ഭവാൻ-
തന്നൊപ്പമെത്തുവാൻ വയ്യെന്റെ തോഴരേ.
എത്രകിണഞ്ഞിട്ടുമാവില്ലെന്നിങ്കു നീ
കത്തിച്ച ചെന്തീ കെടാതെ കാത്തീടുവാൻ.
നിദ്രയെന്നെക്കീഴടക്കു നു, പാണിയിൽ-
നിന്നും വിശദി വഴുതിപ്പുതിക്കുകയായ്.
തീരെത്തണുത്ത വെൺചാവൽ നെരുപ്പിന്റെ
ചോരത്തുടുപ്പിനെ മുട്ടുന്നു മിക്കതും.
പിന്നെയും തെട്ടിയുണൻ ഞാൻ നിദ്രയിൽ-
നിന്നും, കെടാറായ തീ വീണ്ടുമാളുവാൻ,
ആവുന്നമട്ടുക്കിലുതുകയാ; ഞെനി-
ക്കാവില്ലിനിയുമീ വേല തുടരുവാൻ.

മദനൻ:

പൊന്നലർക്കാലമേ, നീയൊരു പൂംപൈത-
ലെന്നപോലസ്ഥിരനാ, ണറിയുന്നു ഞാൻ.
അനപഥം ചഞ്ചലമാണെന്റെ തോഴരേ,
നിന്നുടെ ലീലകൾ മണ്ണിലും വിണ്ണിലും.
നേരായ് വിശദാംശമൊക്കെയുമോർത്തു നീ-
യേറെ ഭിന്നങ്ങളാൽ ചെയ്തു തീർത്തുള്ളവ,
ഒട്ടും മനസ്സാപമേലാതെയൊക്കവേ
തട്ടിയടുക്കുന്നു നീ ഭിന്നമാത്രയിൽ.

എങ്കിലും നമ്മൾ തുടങ്ങിയോരീ വേല
 ഭംഗിയിൽ മിക്കതുമെല്ലാം സമാപ്തമായ്.
 ഇൻപച്ചിറകുവിരിച്ച ദിവസങ്ങൾ
 മുൻപോട്ടു മുൻപോട്ടു പായുന്നു വേഗമായ്.
 വഷ്, മതിന്നന്തിമാങ്കത്തിലെത്തവേ
 ഹർഷവിമുർച്ഛയിൽ വീഴുന്നു മുകമായ്.

രംഗം ആറു്

അർജ്ജുനൻ:

ഉഷസ്സിലുണന്നേൻ; എൻ പൊൻകിനാക്കളേ വാറ്റി-
 യെടുത്തേനൊരു ദിവ്യരത്നമെന്നറിഞ്ഞു ഞാൻ.
 അത്യന്തഘമാമണിപ്രകാശം സൂക്ഷിച്ചിങ്ങു
 വെയ്ക്കുവാനെൻ കൈവശം തക്കതാം പൊപ്പൊന്നില്ല;
 മന്നന്റെ ശിരോഭൂഷയില്ലതു പതിക്കുവാൻ
 പൊന്മണിത്തുടരില്ല മദ്ധ്യരത്നമായ് തുക്കാൻ.
 എങ്കിലും മനംവരുന്നില്ലെന്നിക്കൊരു തെല്ലും
 ഭംഗിയേറുമാ വസ്തു ദൂരത്തു കളയുവാൻ.
 ക്ഷത്രിയന്റേതാകുമീ വലംകൈ, യതുമേന്തി-
 യെത്രയുമലസമായ് നാറുകൾ പോക്കുകയാലേ,
 സ്വപീയകന്തവ്യമെല്ലാം വിസ്മൃതമായ്—

ചിത്ര:

എന്താണെ—

നാച്ചുപുത്രൻ ഹഃ, ചിന്തിച്ചീടുന്നു, പറഞ്ഞാലും.

അർജ്ജുനൻ:

മൃഗയാവിനോദത്തെപ്പറ്റിയാണെൻ
 സകലവിചിന്തയുമീയുഷസ്സിൽ.
 നോക്കുക, പേമഴ വാനിൽനിന്നെ-
 ന്നുക്കിലാഞ്ഞുഴിയിൽ വീണിടുന്നു.
 അകലത്തു മാമലതൻ ചരിവി-
 ലാഞ്ഞടിക്കുന്നു മഴത്തുള്ളികൾ.

കരിമുകിൽപോത്തുകൾ കാട്ടിനീതേ,-
 യിരുനീഴൽവീശൂന്ന ഭീകരമായ്.
 പെരുകിത്തടിച്ചു വന്നദികൾ
 പരിഹാസലോഷച്ചിരി മുഴക്കി,
 പ്രതിബന്ധമൊക്കെ കവച്ചുവാടി-
 ക്കുതികൊൾവു സാഹസയുഗവനംപോൽ.
 ഇങ്ങനെ മാരി ചൊരിയുന്നാളിൽ
 ഞങ്ങളുഞ്ചാളം സഹോദരന്മാർ,
 വന്യമൃഗങ്ങളെ വേട്ടയാടാ-
 നൊന്നിട്ടുപോം ചിത്രകാരണുത്തിൽ.
 ചിന്തയിൽ കോരിത്തരിപ്പുപേർപ്പു
 സന്തോഷം തിങ്ങിടുമാ ദിനങ്ങൾ.
 പൊങ്ങും മുകിലിൻ മൃദംഗമൊത്തു
 ഞങ്ങൾതൻ റുത്തടം നൃത്തമാടി.
 മയിലുകൾതൻ കളക്രജനത്താൽ
 മാറൊലിക്കൊണ്ടു വനപ്രദേശം.
 മഴവീഴുമൊച്ചയും നിർന്ധരങ്ങ-
 ഉലരമൊലിയും മുഴങ്ങിടുമ്പോൾ,
 കാട്ടിലെ ഭീരുമൃഗങ്ങളേതും
 കേട്ടീല ഞങ്ങൾതൻ പാദപാതം.
 മഴയാൽനനഞ്ഞ നിലത്തുപേരും
 കഴലടിപ്പാടുകൾനോക്കി ഞങ്ങൾ,
 ചെമ്പുലിപോയിപ്പുതുങ്ങിവാഴും
 വന്മട ലാക്കിലറിഞ്ഞു ചെല്ലും.
 ചുഴിയും മലരിയുമായുഴരും
 പുഴയിൽ കുതിച്ചുപതച്ചു നീന്തി,
 മൃഗയാവിനോദവിവശർ ഞങ്ങൾ
 മൂടിതറുദയരായ് വീടണയും.

കാർമഴക്കാലം തിമിർത്തിടുമ്പോൾ
 ഈ മനസ്സുസ്വസ്ഥമായിടുന്നു.
 കാനനഭൂവിൽപോയ് വേട്ടയാടാൻ
 കാമന പൂണുന്നിതെൻ ഹൃദയം.

ചിത്ര:

ഒരു മൃഗത്തിനെ വേട്ടയാടീടുവാൻ
 വിരയെത്തേടിത്തിരയുകയല്ലീ നീ.
 ഇതരചിന്തകൾ നില്ക്കട്ടെ, യാദൃച്ഛി-
 യത്തിനെ കൈവശമാക്കുവാൻ നോക്കുക.
 ദൃഢമുറച്ചോ ഭവാനിന്നാ മായിക-
 ഹരിണത്തേ ഹസ്തസംഗതമാക്കുവാൻ.
 അരികിലെത്തി, പിടികിട്ടിപ്പോയെന്നു
 കരുതിക്കൈകൾ നീ നീട്ടുന്നവേളയിൽ,
 അരനൊടിയിലാക്കുള്ള വനമൃഗം
 ഒരു കിനാവുപോൽ തെറ്ററിമറഞ്ഞിടും.
 ഭ്രാന്തനായ പെരുമഴ് കാറ്ററിനേ
 പിന്തുടൻതാ ചെല്ലുന്നു കാൺക നീ.
 എത്തിടുന്നവൻ പിന്നാലെ പിന്നാലെ-
 യസ്രുമായിരമെയ്യുകൊ, ഞെങ്കിലും
 പോവുകയാണു മുന്നോട്ടത്തേതുമേ
 തോൽവി പററാതെ സ്വപ്നദൃഷ്ടിയായ്.
 അമ്മട്ടാണെൻ പ്രണയ നിധാനമേ
 നമ്മുടെയീ മൃഗയാവിനോദവും.
 പാതിമാത്രയുമെങ്ങുമേ തങ്ങാതെ
 പായുകയാണു സൗന്ദര്യദേവത;
 പാടുപെട്ടിന്നവളെപ്പിടിക്കുവാൻ
 ഓടിയോടി വലയുകയാണു നീ.

1368

ആവനാഴിയിലുള്ള കണയെല്ലാം
നീ വലിച്ചെടുക്കയാണവർ പിന്നാലെ
പായുകയാണവേല്ലാതെയെന്നാലാ-
മായികമൃഗം സേപ്താനുവർത്തിയായ്.

അർജ്ജുനൻ:

ഭവതി വാണ മധുരിതമായൊരു
ഭവനമില്ലേ? പറയുകാരോമലേ—
ഹൃദയനായികേ, നീ തിരിച്ചെത്തുവാൻ
സദയവിത്തങ്ങൾ കാത്തിരിക്കുന്നിടം—
വനമിതിലേക്കു നീ വിട്ടുപോരുമ്പോ-
ളൊളിവിളക്കുപൊലിഞ്ഞു മാഴ്കം ഗൃഹം.

ചിത്ര:

എന്തിനീവകച്ചോദ്യങ്ങൾ, തീൻവോ
ചിന്തവിട്ട സുഖത്തിന്റെ നാളുകൾ?
ഞാൻ മഹാമതേ, ചൊല്ലുവ,നെൻ പ്രിയൻ
കാണത്തിൽക്കവിഞ്ഞൊന്നുമേയില്ലിവർ.
വർത്തമാനമതിനമങ്ങല്ല-
മെത്തിനീളുവതല്ലെന്റെ ദുഷ്കൃഷ്ണം.
പൊന്നശോകമലരിതൾ തുവത്തു
നിന്നു തുങ്ങുന്ന തുമഞ്ഞുതുളിക്കു്,
നാമലക്ഷ്യങ്ങളി;ല്ലതു നൽകിടാ
നാമതിനോടു ചോദിക്കിലുത്തരം.
ആ മനോജ്ഞാഹിമബിന്ദുപോലെയാ-
ണോമനിച്ചു നീ ലാളിക്കുമിയിവർ.

അർജ്ജുനൻ:

ഓതിയാലു,മീ മാനവലോകത്തോ-
ടേതുമില്ലൊരു ബന്ധമവർക്കെന്നോ?

ഭൂവിതിലേക്കു താനോന്നിയാമൊരു
 ദേവനോക്കാതെയിട്ടുകുളഞ്ഞതാം
 സ്വപ്നലോകസൃഷ്ടിയുടെയൊരു
 കൊച്ചു തുണ്ടുപോലാണവളെന്നാമോ?
 തിട്ട, മായതുകൊണ്ടാവാം നീയെന്നെ
 വിട്ടുപോമെന്നെനീക്കു തോന്നീടുന്നു.
 എൻ ഹൃദയമതുപൂമാണനപഥം,
 എൻ മനസ്സിനു ശാന്തിയില്ലേതുമേ.
 വരികരികിലരികിലേയ്ക്കോമനേ
 വരികയപ്രാപ്യയാമെന്റെ ദേവതേ,
 നാമ-ഗേഹ-കുടുംബ ബന്ധങ്ങൾക്കു
 നീ മനോജ്ഞേ, സ്വയം കീഴടങ്ങുക.
 കാന്തിമത്താമനർഘപ്രണയത്തിൻ
 ശാന്തിതിങ്ങിയ രക്ഷാനികേതത്തിൽ,
 നിന്നൊടൊത്തു രമിച്ചുവാണെൻ ചിത്തം
 നിന്നെയെമ്പാടും തൊട്ടുതഴുകാവു.

ചിത്ര:

വാർമഴവില്ലിൻ വണ്ണപ്പകിട്ടെയും
 നീരലച്ചാത്തിൻ നൃത്തക്കൊഴുപ്പെയും,
 കോമളപ്പൂങ്കലകളിൽത്തിങ്ങുന്ന
 തുമണത്തെയും, വർഷിക്കമാശയാൽ
 കൈക്കലാക്കുവാൻ, സൂക്ഷിച്ചുവെയ്ക്കുവാൻ
 നിഷ്പലമായ് ശ്രമിക്കുന്നതെന്തിനോ?

അർജ്ജുനൻ:

ഹൃത്തിലാശിയായ് കോമനേ, പ്രേമത്തേ
 തുപ്തമാക്കുവാൻ പൊള്ളവാക്യങ്ങളാൽ;

വരിക, മായികേ, ദേവി,യെന്തെങ്കിലും •
 തരികെന്നിങ്ക മുറുകെപ്പിടിക്കുവാൻ,
 കരളിൽ കോൾമയിർവേക്കും സുഖത്തിലും
 ചിരതരസ്ഥായിയാകുമെന്തെങ്കിലും—
 ആടലിന്നെരിതീക്കുനൽച്ചൂടിലും
 വാടിടാതെ തളിർക്കുമെന്തെങ്കിലും.

ചിത്ര:

മുഴുമിച്ചിലിനിവത്സര,മിന്നേ
 തളർവടത്തുപോയ വീര, നിൻ ചിത്തം.
 ഭൂവിലേററവും ഹൃസ്വമാണല്ലോ
 പൂവിനുള്ളൊരു ജീവിതകാലം;
 ഇന്നറിയുന്ന ഞാ,നതു ദൈവം
 തന്നനുഗ്രഹമാണെന്ന സത്യം.
 പോയൊരാണ്ടിൻ വസന്തകാലത്തേ-
 പ്പുകുളോടൊത്തെന്നടൽകൂടി,
 വാടിവീണിരുന്നെങ്കിലോ നാനം
 മാനമോടതു മാഞ്ഞലിഞ്ഞേനേ.
 എങ്കിലുമിതിനിന്നിച്ചിരിപ്പാ-
 നെണ്ണപ്പെട്ട ദിനങ്ങളേയൊള്ള.
 ഹാ, മടിക്കേണ്ടതിന്റെ നരംതേൻ
 നീ മുഴുവനും തെക്കിപ്പിഴിയു;
 അല്ലയായ്ക്കിൽ നിൻ ഭിക്ഷുഹൃദനം
 തെല്ലുപോലുമലംഭാവമെന്നേ,
 ഹന്ത, പിന്നെയും പിന്നെയുമാശാ-
 ഖിനമായതിൻ ചാരെ വന്നാലോ,
 പൂക്കൾ വാടിക്കിടക്കുവേ ദാഹം-
 പൂണ്ടെന്നയുന്ന തേനീച്ചപോലെ.

രംഗം ഏഴ്

മദനൻ:

ഇന്നിര, വിന്നിരവാണു ബാലേ,
നിന്നൊടുക്കത്തേ സുഖദരാത്രി.

വസന്തൻ:

ഇന്നുനിൻമേനിയിൽ തങ്ങിട്ടുന
വിണ്ണിന്റെ സൗന്ദര്യസാരമെല്ലാം,
ചേന്നിടം നാളെ മധുമാസത്തിൻ
തീന്നൊടുങ്ങാത്ത കലവറയിൽ.
വിജയന്റെയും മതന്നോമ്മയെല്ലാം
വീരളമായ് നിൻചുണ്ടിൻ രാഗവണ്ണം,
ഒരു പൊന്നശോകത്തിൻ ചിപ്പുതന്നി-
ലരുമപ്പതു്ത്തളിരായ് വിടരും.
നിന്നുടൽവല്ലിയിൽ പൂത്തുനില്ക്കും
വെണയും മാൺപും മിനമിനപ്പും
ആരണ്യമുല്ലക്കൊടികൾതോറു-
മായിരം പൂക്കളായ് പൂഞ്ചിരിക്കും.

ചിത്ര:

നേരുണു ഞാനൊന്നു ദേവകളേ,
നേരായരുളിയനുഗ്രഹിപ്പിൻ.

ഇന്നിരവിനന്ത്യനാഴികയിൽ
 എന്നഴകേറാമഭ്രമമായി.
 ആളിജപലിക്കണമേ, വിളക്കിൻ-
 നാളം കെടാറായ നേരംപോലെ.

മദനൻ:

കാമിതംപോലെ വരട്ടെ, നീ നിൻ
 പ്രേമോത്സവത്തിനു പോക ഖാലേ

രംഗം എട്ട്

ഗ്രാമീണർ:

ആരുണ്ടു രക്ഷിപ്പാൻ ഞങ്ങളെ,യി-
ന്നാരുണ്ടു ഞങ്ങളുടെയുമേകാൻ?

അർജ്ജുനൻ:

എന്താ, ണിതെന്തു വിപത്തിനാലോ
ഹന്ത, ചകിതരായ് നിങ്ങളിപ്പോൾ?

ഗ്രാമീണർ:

ഉത്തരദിക്കിൻ ഗിരികളിൽനി-
ന്നെത്തന്നു കൊള്ളക്കാർ കൂട്ടമായി,
തീവെച്ചും കുത്തിക്കവൻം ഗ്രാമ-
ഭൂവിതു നിശ്ശൂന്യമാക്കുവാനായ്,
തീരമിടിച്ച് തകർന്നിരവി-
യേറും മലവെള്ളമെന്നപോലെ.

അർജ്ജുനൻ:

ഇന്നാട്ടിൻ രക്ഷാധികാരമേന്തും
മന്നവനായൊരാളില്ലയെന്നോ?

ഗ്രാമീണർ:

ദൃഷ്ട്വേ ഭീതിഭയായിരുന്നു
വിരാംഗദയാമര ചപുത്രി.

വീരാംഗനയവളസ്മരണയ്ക്കു
ധാരിണിയായ് നാടവാണകാലമ,
ഭീതി ജനങ്ങൾക്കുണ്ടിച്ചിരുന്നു
സാധാരണ മൃത്യുവെന്നുമാത്രം.
തീർത്ഥാടനോത്സുകയായവളീ
ധാത്രിയിലെങ്ങോ ചരിക്കയത്രേ,
എങ്ങാണവളെന്നറിഞ്ഞിടാതെ
ഞങ്ങളിന്നാടലാൽ മാഴ്കിടുന്നു.

അർജ്ജുനൻ:

നാരിമണിയാമൊരുത്തിയോ യീ-
നാടിന്റെ ചെങ്കോൽ വഹിച്ചിടുന്നു?

ഗ്രാമീണർ:

അമ്മഹിളാമണിയാണു ഞങ്ങൾ-
ക്കമ്മയുമുറ്റുനുമായ ഭേദം.

[പോകുന്നു.]

(ചിത്ര പ്രവേശിക്കുന്നു.)

ചിത്ര:

ഇത്തെളിവാണ്ട പുലരിയിങ്ക-
ലൊററയ്ക്കിരിയ്ക്കുവതെന്തു നാമ?

അർജ്ജുനൻ:

ചിന്തിച്ചുവാഴുകയാണു ഞാനാ-
ചിത്രാംഗദയെക്കുറിച്ചോരോന്നേ.
എമ്മട്ടിലുള്ളൊരു മങ്കയാവാ-
മിമ്മന്നിൽ ചെങ്കോൽ പിടിക്കുമവൾ.
നാട്ടാർ പറഞ്ഞുപറഞ്ഞു കേൾപ്പൂ
നാനാകഥകളുവളെപ്പററി.

ചിത്ര:

എങ്കിലും രാജകുമാരിയാർക്കി-
 ലുംഗസൗന്ദര്യമൊരിത്തിരിയും.
 മുതവെപ്പോലതിശ്ശാമളാഭ
 തത്തിക്കളിക്കുമെൻ കൺകൾ നോക്കൂ,
 ഇല്ലിത്ര വശ്യമനോഹരങ്ങൾ
 ഹൃല്ലനയനങ്ങൾ തന്മുഖത്തിൽ.
 ഏതൊരു ലക്ഷ്യവും സായകത്താൽ
 ഭേദിക്കാൻപോരുമക്കന്യ,യെന്നാൽ
 ചെന്നതറയ്ക്കിപ്പി തൽകടാക്ഷ-
 മെന്നുടെ വീരന്റെ ഹൃത്തടത്തിൽ.

അർജ്ജുനൻ:

ശൗര്യത്തിലാണു,മകക്കുനിവിൽ
 നാരിയുമാണവളെന്നു കേൾപ്പൂ.

ചിത്ര:

നന്നു ന,ന്നായതുതന്നെയാണു-
 പെണ്ണിന്റെയുൽക്കടഭാഗ്യഭോഷം.
 പുഞ്ചിരിതുകിയും വിമിവിതും
 കൊഞ്ചിയും ലാളിച്ചുമോമനിച്ചും
 ശുശ്രൂഷചെയ്തും പുരുഷഹൃത്തിൽ
 ചുറ്റിപ്പിന്നത്തു പടന്നിടുമ്പോൾ,
 പെണ്ണൊരുപെണ്ണായി വാണിടുമ്പോൾ
 നിണ്ണയം സന്തുഷ്ടചിത്തയത്രേ.
 സാധ്യമെന്നാണവൾക്കുന്നതമാം
 വിദ്യയാൽ മറു വിരുതകളാൽ?
 കാനനപ്പാതതൻ വക്കിലാളം
 കാലാരിക്കോവിലിൻ മുററത്തൊങ്ങാൻ,

34974

അച്ചിത്ര നിന്നിരുന്നാലവളെ
 നോക്കാതെത്താൻ നീ കടന്നുപോകും.
 മതിവന്നുവെന്നോ, ഭവാനു പെണ്ണിൻ
 മധുരസൗന്ദര്യപ്പൊലിമയിങ്കൽ?
 പുരുഷന്റെ ശക്തിയവളിലേവം
 തിരയുകയായോ നീ യിത്രവേഗം?

ഇരുവുപോൽ കൂരിരുൾ തിങ്ങിവിങ്ങ-
 മൊരുക്കളിരാൻ ഗുഹയ്ക്കകമേ,
 നരചിത്തം നിർദ്ധരത്തുള്ളികളാൽ
 നനവാൻപച്ചിലച്ചാത്തിണക്കി,
 നിമ്നിച്ചിരിപ്പു ഞാനീ വനത്തിൽ
 നമുടയെച്ചുക്കിടക്കു നാഥാ.
 തെളിനീർക്കിനിയും കരിങ്കല്ലിന്മേൽ
 വളരുമണിമെത്തപ്പായലിന്റെ
 കളിർമ നിൻ കൺകളെ മുത്തിമുത്തി-
 യവികലനിദ്രയിലാഴ്ത്തുമല്ലോ.
 വരു വരു, പോകനാമായിടത്തിൽ—

അർജ്ജുനൻ:

അരുതരുതിന്നെന്റെ ജീവനാഥേ!

ചിത്ര:

അരുതാത്തതെന്തിന്നു?

അർജ്ജുനൻ:

കേട്ടുഞാനു—

മൊരുകൊള്ള കൂട്ടക്കാരാത്തിരമ്പി,
 ഫിമഗിരിസാനുക്കൾ വിട്ടിറങ്ങി
 സമതലത്തോളവുമെത്തിയെന്നായ്.

ഭയവിഹാലമാം ജനപദത്തി-
ന്നഭയമരുളുവാനാഗ്രഹം മേ.
ആയതിന്നേതും വിളംബമെന്നേ-
യായുധജാലമൊരുക്കിടേണം.

ചിത്ര:

നാടിന്റെ രക്ഷയേപ്പറ്റിയേതും
തേടേണ്ട ചഞ്ചലഭാവമുള്ളിൽ.
തീർത്ഥാടനത്തിനു പോവും മുൻപേ
പാർത്ഥപാലനവ്യഗ്രതയാൽ,
ചിത്രാംഗദ നാലതിർത്തിയിലും
നിർത്തിയിട്ടുണ്ടു പടയണിയേ.

അർജ്ജുനൻ:

ക്ഷത്രിയധർമ്മം നടത്തിടുവാ-
നൊട്ടിടയ്ക്കെന്നെയനുവദിക്കൂ.
പുത്തനാം കീർത്തിപെരെന്നാലസ-
ഹസ്തം വിശിഷ്ടഭൂതിയെഴുവോർ,
നിൻ ശിരസ്സർപ്പിപ്പതിന്നു വീണ്ടും
ധന്യമാം ചാരൂപധാനമാകും.

ചിത്ര:

എന്തുചെയ്തിടുമെൻ വീര, നിന്നെ
ഹന്ത ഞാൻ വിട്ടയയ്ക്കില്ലയെന്നാൽ?
എന്നിരുകൈകളാൽ നിന്നെ നന്നായ്
പിന്നി വരിഞ്ഞു ഞാൻ നിർത്തിയെന്നാൽ?
കെട്ടു പൊട്ടിച്ചു ബലേനയെന്നെ
വിട്ടുപോയിടുമോ നിർദ്ദയം നീ?
എങ്കിലോ പോവുക, പോവുക നീ,
നിൻ കരളികലൊന്നോർമ്മവേണം:

രണ്ടായൊരിക്കൽ മുറിച്ചു വല്ലി-
 തണ്ടു ചേർന്നിടുകയില്ല വീണ്ടും.
 പോക നീ, പോക നീ, നിന്നുനസ്സിൻ
 ദാഹം ശമിച്ചുകഴിഞ്ഞുവെങ്കിൽ.
 അല്ലായ്ക്കിൽ നാഥ, നീയോത്തുനോക്കൂ,
 ഉല്ലാസദാത്രിയാം ഭേദതയാർ,
 തീരെച്ചുപലപ്രകൃതിയത്രേ,-
 യാരെയുമാരെയും കാത്തുനില്ക്കും.
 ഇത്തിരിനേരമിരിക്കു; നോവും
 ഹൃത്തിൻ നിനവുകൾക്കൊക്കെയോതു.
 ചിത്രയാം രാജകുമാരിയോ നിൻ
 ചിത്തഭണ്ഡാരം കവർന്നതാതു?

അർജ്ജുനൻ:

ഓർക്കുകയാണു ഞാ, നെന്തിനാണു-
 ഭാഗ്യവതി തീർത്ഥയാത്ര പോയി?
 എന്തു ശപഥം സഫലമാക്കാൻ?
 എന്താശ സാധിതപ്രായമാകാൻ?

ചിത്ര:

ഹന്ത, വരാകിയാ പെണ്ണിനോത്താൽ
 എന്താശ സാധിതപ്രായമായി?
 കാരാഗൃഹംപോലെയാണവർക്കു-
 പ്പേരും ഗുണങ്ങളു,മെത്ര കഷ്ടം!
 കൽത്തുറക്കൊന്നിലവർതൻ പെണ്ണിൻ-
 ഹൃത്തിനെപ്പൂട്ടിയടച്ചുകൊടുവു.
 ശോഭയരോളവർ ജീവിതത്തിൻ
 സാഫല്യമേതുമടയാത്തവർ.

അഴകിൻ പകിട്ടില്ലവരും, അവരതൻ
 യുവതിസമജമാം പ്രേമഭാവം,
 നാറപ്പഴത്തുണിത്തുണ്ടിൽ ചുറ്റി-
 പ്പേറിനടക്കാനേ ഭാഗ്യമൊള്ളൂ.
 നീർമുകിൽ തിങ്ങി വെളിച്ചമറ
 കാർമഴക്കാലത്തിൻ വാനിൻ കീഴിൽ,
 ഒരു കുന്നിൻ പാറക്കൊട്ടുമുടിയിൽ
 ഒളി മങ്ങി മങ്ങി മയങ്ങിവാഴും,
 പുലർകാലഭേദവതപോലെയൊന്നാ
 പുകൾമണം വീശുന്ന രാജകന്യ.
 ആരായരുതെന്നോ, ടായവര തൻ
 പാഴായ വാഴ്വിനെപ്പറ്റിയൊന്നും.
 പരുഷന്റെ കാതിൽ പകൻവെന്നാൽ
 ചെറുതുമിനിയ്ക്കയില്ലാക്കഥകൾ.

അർജ്ജുനൻ:

പരിചിതമല്ലാത്ത പട്ടണത്തി-
 ലൊരു പാതിരാത്രിക്കു വന്നുചേരും,
 പാമ്പനെപ്പോലെയൊന്നിന്നു ഞാ,നെൻ
 പാത തെളിഞ്ഞു ഹാ കാണമതില്ല.
 ആരാമവൃക്ഷനിരകൾ, കുംഭ-
 ഗോപുരപംക്തികൾ, സൗധങ്ങളും
 നിഴൽപോലെയവുകതരൂപമായ്ത്താൻ
 നിലകൊൾവു; നീരാഴിതന്നിരമ്പം
 എത്തുന്നിടവിട്ടു ഭൂരെന്നിന്നും
 നിദ്രതൻ നിശ്ശബ്ദതയിലൂടെ.
 കാത്തിരിപ്പാണവനതൂതമാം
 കാഴ്ചകൾ കാട്ടും പുലരിയെത്താൻ.
 ചൊല്ലുകവരതൻ ചരിത്രമെല്ലാം...

ചിത്ര:

ചൊല്ലുവാനെന്നുണ്ടിതിന്നു മേലേ?

അർജ്ജുനൻ:

കടിഞ്ഞാൺ പിടിച്ചുമിടത്തുകൈയിൽ
 കലച്ചില തൻ വലംകൈയിലേന്തി,
 അവലേപരാഗം മുഖത്തു പൂശി-
 യവരും ജയദേവതയെന്നുപോലെ,
 ആശതൻ പൊൽക്കുതിക്കുറു ചുറ്റും
 വീശി, ഞാൻ വെൺകുതിരയേറി
 നീരവഴിയുടെ ഗമിപ്പതായ് ഞാൻ
 ഭാവനക്കുൺകൾക്കു മുൻപിൽ കാണൂ
 തന്മൂലയുണുന്ന കുട്ടികളെ-
 യന്മൂലം കാക്കുന്ന സിംഹിയെപ്പോൽ,
 സ്വപ്രജാപാലനവൃഗ്രതയാൽ
 സ്വാപരഹിതയാണക്കുമാരി.
 മറ്റു വിഭുഷകളില്ലെന്നാലു-
 മുച്ഛുംഖലശക്തിയൊന്നുണ്ടെങ്കിൽ,
 നിശ്ചയം നേത്രമനോഹരം താ-
 നത്തമേ പെൺകൾതൻ പാണിയുഗ്മം
 ഹേ, മനോമോഹിനി, ദീർഘമാകും
 ഹേമന്തനിദ്രയിൽനിന്നുണരും,
 പന്നഗമെന്നുപോലിന്നു പാതന്മൻ
 തന്നത്തരംഗമസ്വസ്ഥമത്രേ.
 വരിക, നാമൊന്നായ് രയമുയരും
 കുതിരകളേറിസ്സുവാരിചെയ്യാം,
 തപരിതമായ് വാനിൽ പറന്നുപായു-
 മിരു കാന്തിഗോളങ്ങളെന്നുപോലെ.

ഇരുളിന്നഭയമായ്, ഗാഢനിദ്ര-
 തിരളമീക്കാരാഗ്രഹത്തിൽനിന്നും,
 മനുജനെ വീഴ്ചമുട്ടിച്ചിടുമ്പോൾ
 മണമെഴും മത്തിൻ മടിയിൽനിന്നും,
 വരിക പുറത്തു, രയമയരും
 കുതിരകളേറിസ്സുവారిചെയ്യാം.

ചിത്ര:

ഇന്ദ്രതന്ത്രജ, വിജയ, യേതോ-
 യിന്ദ്രജാലത്താൽ ഞാനീ നിമിഷം
 അതുല, മഭ്രമമാമെന്നുടലിൻ
 മുഴുലതയൂരിക്കളയുമെങ്കിൽ,
 ഉലകിന്നവിനയസ്സർവ്വമേല്ക്കാ-
 നരുതര ലജ്ജ കനിഞ്ഞു ചൂളും,
 സുരലോകയോഗ്യമാമീയഴകിൻ
 വിരിമലർ നുള്ളിയെടുത്തതിനേ,
 ഇരവലാമാടപോൽ മെയ്യിൽനിന്നും
 വിരവിലകുലെയെറിയുമെങ്കിൽ,
 കരൾ ഞൊന്തിടാതെയതു പൊറുപ്പാൻ
 കഴിയുമോ നാഥനു സത്യമോതു.
 ചുറ്റിപ്പിന്നയുന്ന ദൂർബലഗുത്തി-
 ന്നൊത്തത്രങ്ങളെ തട്ടിനീക്കി,
 ധീരചിത്തത്തിന്റെ ശക്തിയോടും
 നീണ്ടുനിവൻ ഞാൻ നില്ക്കുമെങ്കിൽ,
 ലതപോലെ മണ്ണിലിഴഞ്ഞിടാതെ
 തലയുമയർത്തിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടേ
 ഗിരിയിലെ പ്രാശ്നവാം ദേവദാരു-
 തരുവെന്നപോലെ ഞാൻ നില്ക്കുമെങ്കിൽ,

പറയുക, നാഥ, മദീയഗാത്രം
 പുരുഷനേത്രങ്ങൾക്കു കാമ്യമാമോ?
 ആവുകില്ലാവക മാറാമൊന്നു-
 മാവുകില്ലങ്ങേയ്ക്കു ഹാ, പൊറുക്കാൻ.
 വഴുതിയോടീടുന്ന യൗവനത്തി-
 നഴുകെഴും കൊച്ചു കളിക്കോപ്പെല്ലാം,
 എന്റെ ചാരത്തു നിരത്തിവെച്ചു-
 കൊണ്ടിരിക്കുന്നതാണിന്നു നല്ല.
 പൊറുമയം തൃപ്തിയുമാന്നിവണ്ണം
 മരുവും ഞാനങ്ങയെക്കാത്തുകൊണ്ടേ.
 മമ ജീവനാഥൻ തിരിച്ചുപോകും
 സമയം മുഴുസ്സുതശോഭിക്കുകി,
 ഇമ്മജ്ജമെയ് ചഷകത്തിലിൻപ-
 ചെമ്മദ്ധ്യമുററി ഞാനേകമല്ലോ.
 മധുരമധുവിതു ഹാ, നുകൻ
 മതിവന്നു ചിത്തം മടുത്തുപോയാൽ,
 വേലചെയ്യാനോ തവഹിതംപോൽ
 ലീലയാടാനോ ഗമിക്കാമല്ലോ.
 യുവത മറഞ്ഞുപോയ് വാല്കത്തിൻ
 വിവശതയിങ്കൽ കൃതജ്ഞയായ് ഞാൻ,
 തവഹൃത്തിലെങ്ങൊന്നൊഴിഞ്ഞുകോണിൽ
 സവിന്യമാഹാ വസിച്ചുകൊള്ളാം.
 ഇരവിൽക്കളിത്തോഴനായ് കഴിഞ്ഞോൻ
 പകലിൽ സഹായിയായ് കൂട്ടുനിലക്കാൻ,
 അഭിലാഷമുള്ളിൽ പുലർത്തിയെന്നാൽ—
 അഭിമാനിയായ വലത്തുകയ്യിൻ
 കൊടിയ ചുമടു പകത്തു താങ്ങാൻ
 ഇടതുകൈയാശിച്ചു നീണ്ടുവെന്നാൽ—

അവിടുത്തെ വീരമനസ്സിനായ-
തഭിമതമാമോ,മൽ പ്രാണനാഥാ?

അർജ്ജുനൻ:

നിന്നെശ്ശരിക്കുധരിച്ചുകൊൾവാൻ
നന്നെ തെരുക്കമാണതുതാംഗി.
മതിമയക്കീടുമൊരു സുവണ്ണ-
പ്രതിമയിൽ ഗ്രഹം മറഞ്ഞിരിക്കും
ഒരു ദേവിപോൽ നിന്നെക്കാണും. ഞാൻ; നീ-
യരികിലെന്നാലുമകലെയല്ലോ.
നനമനർഘങ്ങൾ,ദുർലഭങ്ങൾ,
നീയെന്നിക്കുപ്പിച്ച സമ്മാനങ്ങൾ;
ഇന്നവയ്ക്കാഹാ പകരമേകാ-
നൊന്നുമില്ലെൻവശമോമലാളേ;
ഒന്നു നിനയ്ക്കുമ്പോളായതിനാ-
ലെന്നനുരാഗമപൂണ്ണമത്രേ.
ദുഃഖവിവശമാം നിന്റെ കണ്ണിൻ
ദുർഗ്രഹമുകമഗാധതയിൽ,
പൊരുളിന്നുനേരേ മൃദുപഹാസ-
ച്ചിരിതുകും നിൻ കളിവാക്കുകളിൽ,
ചിലനേരം,വേറൊരു നാരിയാൾ, ത-
ന്നാലസസൗന്ദര്യത്തേച്ചീന്തി വീശാൻ
മന്ദസ്തിതത്തിന്റെ ധൂമിതമാം
മഞ്ജുനിപോളപടത്തിലൂടെ,
വേദനതൻ തെളിദീപ്തിമത്താം
ജാതവേദസ്സിലേക്കാഞ്ഞുപൊന്താൻ,
വെമ്പിത്തുടിച്ചതിൻ കാഴ്ച,മിന്നൽ-
ക്കമ്പിപോൽ കാണും. നടുങ്ങിട ഞാൻ.

സത്യമായുള്ളതിന്നാദ്യഭാവം
 മിഥ്യയാം മായയെന്നോർത്തിട്ടുനേൻ.
 വന്നടുക്കുന്നിത്തനപി വേഷ-
 ള്ളന്നായാ' കാമുകസന്നിധിയിൽ.
 പിന്നെച്ചിലനാൾ കഴിഞ്ഞവരതൻ
 പൊൻഭ്രഷണങ്ങൾ മുഖപടവും
 തൻ തനുവിങ്കേ, നനകലേ നീക്കി
 സ്വന്തരൂപത്തിൽ വെളിപ്പെടുന്നു.
 ആവിധമന്ത്യത്തിൽ നിന്നിൽനിന്നു-
 മാവിർഭവിക്കും നിനക്കുവേണ്ടി,
 അന്ധതമസ്സിൽ ഞാൻ തേടുകയാ-
 ണമതൻ സാരമുത്തീന്നുവേണ്ടി.

എന്തിനീക്കുഞ്ഞൻ, കൈകളാൽ നീ-
 യെന്തിനു തുമുഖം മൂടിടുന്നു?
 ഓമനേ, നീന്നെ ഞാൻ നോവിച്ചെന്നോ
 ഹാ മറന്നേയ്ക്കു ഞാൻ ചൊന്നതെല്ലാം.
 വർത്തമാനത്തിന്റെ ചുംബനത്താൽ
 തൃപ്തനായ് ഞാനിങ്ങു വാണുകൊള്ളാം.
 ഇരുളിൽമറഞ്ഞ തൻ കൂട്ടിൽനിന്നും
 ചിറകടിച്ചാകാശവീഥിയുടെ
 സരളസംഗീതസന്ദേശമേന്തി
 വരുമൊരജ്ഞാത വിഹംഗമംപോൽ,
 അഴകിൻനിമിഷമോരോന്നോരോന്നേ-
 യണയട്ടെ നിന്റെയരികിലേയ്ക്കായ്.
 പ്രയാശയോടുമൊത്തായതിന്റെ
 സിദ്ധിതൻവക്കിൽ ഞാനെന്നെന്നേയ്ക്കും,
 ഇഹവിധം നാഥേ, യിരുന്നുകൊള്ളാം
 ജീവിതകാലം മുഴുമിപ്പോളും.

രംഗം ഒൻപത്

[ചിത്രയും അർജ്ജുനനും പ്രവേശിക്കുന്നു. ചിത്രം മുട്ടപട
മിട്ടിരിക്കുകയാണ്.]

ചിത്ര:

ഹന്ത, യിപ്പാനപാത്രത്തിൽനിന്നും -
മന്തിമഞ്ചിന്ദുവുമുററിയായോ?
ഇതുതന്നെയോ നാഥ, നമ്മുടെയീ
കഥതന്നെവസാനമായ രംഗം?
അല്ലല്ല സർവ്വം സമാപ്തമായാൽ
വല്ലതും വീണ്ടുമവശേഷിക്കും.
ആയതാണീ ദാസിയാർ തന്നെന്തു-
മായ സമർപ്പണം നിൻപദത്തിൽ.

സുരലോകപ്പുവനിതനിൽനിന്നും
നിരുപമസൗഷ്ഠവമാണ് പൂക്കൾ,
ഹൃദയേശ, നീളമുൽക്കണ്ഠയാൽ നിൻ-
പദയുഗപൂജയ്ക്കായ് കൊണ്ടുവന്നേൻ.
പൂജാവിധികളുവസിതമായ്
പൂക്കൾ ഹാ വാടിക്കരിഞ്ഞുപോയീ.
കോവിലിൽനിന്നുമിവയെയുള്ള-
മാവിലമാകാതെ നീക്കിടട്ടെ.

(മുട്ടപടം നീക്കി ആദ്യത്തെ പുരുഷവേഷത്തിൽ പ്രത്യ
ക്ഷപ്പെടുന്നു.)

ആരാൽ കൺപാത്താലു, മാതൃ, നീ നി -
ന്നാരാധികയേക്കനിവൊടിപ്പോരും.

നോക്കുകെനിക്കഴകില്ല നിന്റെ
കാലിൽ ഞാനർപ്പിച്ച പൂക്കളേപ്പോൽ.
കുറങ്ങുളുണ്ടു കറുത്ത പുള്ളി-
ക്കത്തുകളുണ്ടെന്റെ മെയിലെങ്ങും.
നിരവധി നീണ്ടുകിടക്കും ലോക-
പ്പെരുവഴി പോകും പഥികയീ ഞാൻ.
ഉടുതുണിയേററം മലിന, മെൻകാ-
ലടികൾ മുളേറ്റു നിന്നും ചൊരിവു.
ഒരു നിമിഷത്തിന്റെ ജീവിതത്തിൻ
നിരുപമനിമ്ല സൗകമാതും—
വിരിമലർ സൗന്ദര്യം—ഏതുമട്ടിൽ
കരഗതമാകുമെന്നിക്കു നാഥ.
ഒരു പെണ്ണിൻ ഏത്തുതാൻ കാഴ്ചവെയ്‌പൂ
തിരുമുൻപിൽ ഞാനവലേപമോടേ.
മണ്ണിൻമകളാമൊരുത്തി തന്റെ
കണ്ണീരും ശോകവും പുഞ്ചിരിയും,
ലജ്ജയും ഭീതിയുമാശകളു-
മിച്ചെടുവെപ്പിൽ നിറഞ്ഞിരിപ്പു.
ഇങ്ങിതിൽ പ്രേമ മമർത്ത്യതയിൽ
പൊങ്ങി വിടരാൻ പിടഞ്ഞിടുന്നു.
തങ്ങിനില്ക്കുന്നുണ്ടുപുണ്ണതയൊ-
ന്നിങ്ങിതിലുൽക്കൃഷ്ടമുജ്ജ്വലാഭം.
പൂവിന്റെ സേവനം തീർന്നുവെന്നാൽ
മേൽവരും കാലത്തേയ്ക്കുന്റെ നാഥ,

താവകദാസിയായ് കാല്പുൽ വാഴാ-
നീയുപഹാരത്തെക്കൈക്കൊണ്ടാലും.

ചിത്രയാണു ഞാൻ രാജന്യനന്ദിനി,
ചിത്രയാണു ഞാൻ, നിൻ പാദസേവിനി.
ഹാ, ഭവാനോർപ്പതുണ്ടാം, തന്മെയ്യല്ലാം
ശോഭയേരും വിഭൂഷകളാൽ മുടി,
അന്നൊരുനാൾ ശിവന്റെ തൃക്കോവിലിൽ
വന്നിരുന്നാളൊരുത്തി നിന്നന്തികേ.
നിൻ പ്രണയത്തിനായിരുന്നീടുവാൻ
നിൻ മനസ്സിൽ പ്രതിഷ്ഠിതയാകവാൻ,
നാണമില്ലാത്തൊരാ നാരി, കേവല-
മാണിനെപ്പോലെയല്ലി വന്നീടിനാൾ?
ശങ്കയെന്യേ നിരാകരിച്ചു ഭവാൻ
മങ്കയാളെ, യതേറ്റമുചിതമായ്.
സ്വപീയവേഷം മറച്ചാശമിച്ചതാ-
ണാ യുവതിയാൾ, നാഥ, ഞാനാണവൾ.
മന്മഥന്റെ വരപ്രസാദത്തിനാൽ
ചിൻപൊരാണ്ടെക്കെൻമെയ്യിൽ വിരിഞ്ഞിതേ,
മർത്യനാരികൾമറുമലഭ്യമാം
നിസ്തുല ദീപ്തി ചിന്തിന സൗന്ദര്യം.
ഈ മഹാവഞ്ചനതൻ ചുമടിനാൽ
മാമകപ്രഭോ, നിൻ വീരമാനസം,
ഇതുകാലവും ഹന്ത, തളർത്തിനേൻ;
അത്തരുണിയാളല്ല ഞാൻ, നോക്കുക.

രാജപുത്രിയാം ചിത്ര ഞാൻ; താവക-
പൂജയർഹിക്കും ദേവിയല്ലെൻ പ്രഭോ;

ഒട്ടിനില്ലെ, ക്കനിവാൻഗണ്യമായ്
 തട്ടിനീക്കേണ്ടും പാററയുമല്ല ഞാൻ.
 സാഹസത്തിന്റെ പാതയി, ലാപത്തിൽ
 നീ സഹായിയായെന്നെയുമേല്ക്കുകിൽ,
 നിൻ കടമകൾ നിവ്ഹിക്കുന്നതിൽ
 പങ്കുകാരിയായെന്നെയും കൂട്ടുകിൽ,
 ആവഴിക്കെൻ പ്രിയനറിഞ്ഞിടുമീ-
 ജീവിതേശപരിതന്നുമയൊക്കേവേ.
 ഏൻവയറ്റിൽ വളരുമീ നിന്നുടെ
 പൊൻകിടാവൊരു പുത്രനാണെങ്കിലോ,
 ഞാനവനെ സ്വയം പഠിപ്പിച്ചിട്ടും
 നാനും രണ്ടാംവിജയനായിട്ടുവാൻ.
 തക്കകാലത്തു ഞാനവനേ ഭവാനു-
 തന്നരികിലേയ്ക്കു നയിച്ചിട്ടുവൻ.
 അന്നറിയുമിവളെയെങ്ങുമായിൽ
 അന്നു ധന്യമായ് തീരുമെൻ ജീവിതം.
 ഇന്നു ജീവിതസർവ്വസപമേ, രാജ-
 നന്ദിനിയാമീ ചിത്രയേയല്ലാതെ,
 ഒന്നുമില്ലെന്നിക്കണ്ടേയ്ക്കു നല്ല വാൻ.

അർജ്ജുനൻ:

നന്നു, പൂണ്മെൻ ജീവിതമോമനേ.

